

TRANSPORT

ARBETAREN

Nummer 10 oktober 2022

**Förarbrist – inom
både taxi och åkeri**

Reallöneutveckling
**Du har fått mindre
pengar i plånboken**

**Fortsatt kamp mot
hyvling på VTD**

KULTUR

*De lever på
samhällets
skuggsida*

**"Jag har ju alltid
velat köra lastbil"**

Du är facket, du är Transport!

Vår styrka som fackförbund i att kunna förändra och påverka börjar alltid hos dig. För det är du som vet vad som fungerar på just din arbetsplats och vad som inte gör det. Lyssnar inte chefen? Är det för stressigt? Mår du eller en kollega dåligt? Du kan göra något åt saken och bidra till en bättre arbetsmiljö.

Arbetsmiljö är allt som påverkar dig i ditt arbete. Du ska ha rätt utrustning för att göra ditt jobb, ha tillräckligt med utbildning, men också relationen till dina kollegor och chefen är arbetsmiljö.

Genom att skriva tillbudsrapporter och påtala risker, brister och potentiella faror i arbetsmiljön gör du en stor insats för dig och dina kollegors välbefinnande. Du kan även bidra till att det finns skyddsombud på din arbetsplats.

Transport har 1300 skyddsombud, 100 huvudskyddsombud och 36 regionala skyddsombud. De arbetar varje dag med att skapa en bra arbetsmiljö för just dig. De gör det genom att samverka och påverka arbetsgivarna att följa lagen. Så kan vi förebygga olyckor och ohälsa i hela Sverige. Tillsammans är vi starka!

TRANSPORT ARBETAREN

Svenska Transport-
arbetareförbundets
tidning.

Box 714, 101 33
Stockholm.
Besöksadress:
Olof Palmes gata 29, 6 tr.
transportarbetaren.se

På omslaget:
John Johansson
Foto: Suvad Mrkonjic

ANNONSER

AdSales Group AB,
Joel Pehrsson
Tel: 073-590 25 32
E-post: joel@adsales.se

TRYCK

Bold Printing Mitt AB,
Sundsvall 2022.
TS-kontrollerad upplaga:
54 700.
Nästa nummer utkommer
den 27-28 oktober.

PRENUMERATION

200 kronor per år.
Adressändring meddelas
till respektive avdelning.
Icke medlemmar kan
mejla info@transport-
arbetaren.se.

REDAKTION

E-post:
fornamn.efternamn@
transportarbetaren.se
Telefon:
010-480 30 00

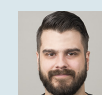
KRISTINA SJÖBERG
Chefredaktör och
ansvarig utgivare
010-480 33 01

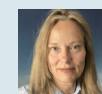
CHRISTINA AHLUND
Redigerare
010-480 33 05

PERNILLA AHSÉN
Reporter
010-480 33 07

JOHN ANTONSSON
Reporter/redigerare
010-480 33 06

LILLY HALLBERG
Reporter
010-480 33 03

JUSTINA ÖSTER
Reporter
010-480 33 04

VÄLKOMMEN

Innehåll Nr 10

4 LEDARE
KRISTINA SJÖBERG

6 DINA PENGAR
Även om lönerna har gått
upp har du förmodligen
känt av att du fått mindre
i plånboken.

10 FÖRARBRIST
Det råder förarbrist i alla
Transports branscher.

**12 TAXIBOLAG LÄMNAR
BRANSCHFÖRBUND**
Taxi Stockholm lämnar
Svenska Taxiförbundet.

**12 KRÖNIKA ALEXANDRA
EINERSTAM**

14 ARBETSMILJÖ
Paketutdelning stoppades
efter dödshot.

16 TIDNINGSBUDSMÖTE
Arga och oroliga tid-
ningsbud på VTD.

**21 KRÖNIKA
DAVID ERICSSON**

22 SNABBKOLL
Det här gäller om du vill
studera.

**24 MÖTET JOHN
JOHANSSON**
Som fyraåring drabba-
des John Johansson av
en hjärntumör. Sedan
dess har han lidit av
hjärntrötthet och inlär-
ningssvårigheter. Med
hårt arbete lyckades han
ändå med utbildningen
och arbetar nu som last-
bilschaufför.

28 FRÅGA FACKET

30 KULTUR REPORTAGEBOK
I boken Vi, skuggorna

beskriver Elinor Torp
ett laglöst arbetsliv där
människor arbetar under
slavliknande förhållanden
i Sverige.

32 OKTOBERKRYSSET

34 MÅNADENS MEDLEM
Lastbilsföraren Lotta
Svensson räddar kaniner
och älskar 1950-talsbilar.

**39 KRÖNIKA
TOMMY WREETH**
Transports ordförande
om valresultatet.

Ledare

Hoppet är det sista som överger

Svenska folket har röstat och klart är att det parti som framstår som valets vinnare är Sverigedemokraterna. Framför allt är det utanför storstäderna de har haft stor framgång. Ett parti med rötter i Bevara Sverige Svenskt och andra rasistiska organisationer med nazistiska förtecken. Om detta skriver de själva i sin vitbok. Hur är det möjligt att ett parti med den nutidshistorien är Sveriges näst största parti?

I OLIKA EFTERVALSANALYSER lyfts det fram att ute i landet, på landsbygden, har inga andra än SD lyssnat på väljarna. Inga partier har som SD lovat högre hastigheter för Epatraktorer, orealistiskt billig bensin och mindre hänsyn till miljön.

OCH NÄR POLITIKER i maktens korridorer pratar om trygghet och om skjutningar som måste få ett slut, så handlar trygghet och skjutningar om något helt annat i Norrlands inland. Där handlar skjutningarna om älgjakt och tryggheten att vägskyltar inte tas bort.

ANDRA PARTIER, Socialdemokraterna kanske mest av alla, har försökt stoppa SD:s framfart. Det har blivit allt svårare att höra skillnad mellan de olika partierna som i mångt och mycket anammade SD:s retorik om skärpta straff och minskad invandring. Ändå är det SD som vunnit väljare. På en eftervalsanalys jag lyssnade på trodde man att genom att SD nu får vara en del av regeringsunderlaget, oavsett om det får sitta i regeringen eller ej, så kommer de att avkrävas ansvar. Och kanske är det så SD:s framgång kommer att hindras. Hoppet är det sista som överger mig.

I DETTA NUMMER av Transportarbetaren berättar vi om John, som trots hjärntrötthet lyckades med sin dröm att ta lastbilskörkort. Och vi har varit i Göteborg och träffat arga och oroliga tidningsbud hos VTD. Jag önskar dig en trevlig läsning. Och du, har du tips på vad du vill läsa om så tveka inte att skicka det till redaktikonen@transportarbetaren.se. ■

Plus & minus

↑ **Hoppet.**

↓ **Främlingsfientlighet.**

VI VILL VETA VAD DU TYCKER!

Mejla oss på redaktionen@transportarbetaren.se

Sagt på webben

Vi skrev om bristen på lastbilschaufförer:

"Det är inte norr om Dalälven det fattas. Har varit arbetslös två år nu. Okej, jag vill inte köra natt." M

"Håller med om att vi jobbar på tok för mycket! Är konstant trött och svajar på vägen, det är inte många hushåll idag som går runt på 40 timmars arbetsvecka, utan alla kollegor står i luckan och tigger extrapass konstant. Då är det ju något som inte står rätt till med ersättningsnivåerna. VD går det ju ingen nöd på om man säger så. Arbetstiden måste definitivt ner så att man klarar jobba utvilad, efter ett arbetspass på 15 timmar behöver jag och mina kollegor minst två dagar för att återhämta oss." PL

Populärt på webben

... den senaste månaden:

1. Hur kan en arbetare rösta på högern
2. Goda villkor och högre lön ger fler lastbilsförare
3. Håll koll på semesterlönen

Noterat

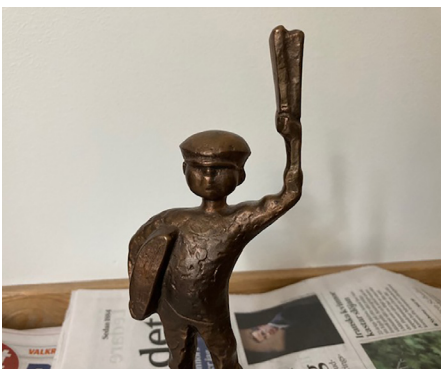

FOTO: LILLY HALLBERG

Nattens hjältar hyllas

Tidningsbud. Första lördagen i första hela veckan i oktober är den internationella tidningsbudsdagen. Runt om i världen uppmärksammas alla de som ser till att morgontidningen når ut i till prenumeranter och numera också allt oftare paket och post.

Den 8 oktober 2022 uppmärksammar flera distributionsföretag i Sverige sina anställda – med kexchoklad och festis, eller kaffe och bullar, som en hyllning till yrkeskåren som utgör en viktig länk för att tryckfriheten ska hålla.

Tidningsbudens dag kommer ursprungligen från USA där News Media Alliance först uppmärksammade distributörernas viktiga jobb. ■

Läsarbilden

FOTO: MARCUS HENRIKSSON

"ÄGGMACKOR ÄR BÄSTA frukosten på jobbet, riktigt mumsigt. Jag har det med mig i stort sett varje dag", säger miljöarbetaren Marcus Henriksson, som bor i Skultuna men jobbar i Nora. För Marcus finns inget bättre jobb. Han trivs med kollegorna, arbetstiderna och att röra på sig. Ta en bild från jobbet du också och mejla den till info@transportarbetaren.se. Skicka med din adress. Vi belönar publicerade bilder med två trisslotter.

Sagt på facebook

Vår rapportering om Ringhals utsparkade skyddsombud väcker fortfarande känslor:

"Syna den här arbetsplatsen i sömmarna. Detta är ett kärnkraftverk och inget ställe för småpåvar att utöva maktmissbruk på. Oseriöst beteende, jag blir besviken. Alla brister ska rapporteras, annars ska de som bedriver hot mot dem som rapporterar bytas ut direkt, inget annat! Stora faror kan uppstå, det behöver man inte heta Einstein för att begripa heller! Skärpning!" J

Bilderna

FOTO: CHRISTER KARLSSON

TRANSPORT I ÖREBRO deltog i stadens Pride-tåg i början av september. På bilden till vänster ser vi hur de monterar flaggan. Till höger ser vi flaggbärarna Johan och Thawat.

"Bara under våren har det ju kommit förslag som direkt motverkar våra viktigaste krav. Det är strejkrätten, arbetsmiljön, sjukförsäkringen, a-kassan."

Susanna Gideonsson, ordförande LO intervjuas i DN om oron för vad den kommande regeringen kan försämma för LO:s medlemmar.

Debatt

Den politiska debatten – för en chaufför

Vi löntagare säljer vår tid, vi äger inget åkeri eller bevakningsföretag, vi är i direkt beroendeställning till chefen och chefs kunder. Chefen och kunderna slutar aldrig att hitta nya sätt att tjäna en krona mer, och vi löntagare måste hela tiden anpassa oss. Somliga av oss anpassar oss så mycket att vi blir sjuka i stress när vi försöker hjälpa till i jakten på en krona till. Andra utav oss blir sjuka i olyckor som sker när vi arbetat en stund för länge utan paus eller återhämtning, så att slarv eller bristande uppmärksamhet inträffar. Allt det här har blivit vardag. Det är inget som vi längre reagerar på. Vi vet att det är så och det är kanske därför som vi inte blir förbannade.

HÄROMDAGEN BLEV JAG upprigad av en arbetsgivare. En anställd hade blivit allvarligt skadad på ett fryslager. Golvet var fullt i kondens från när varm luft möter kallt golv. Resultatet blev en osynlig hinna is, en truck med tung pall och en människa

i kläm mellan ställagets stålbalkar och truckens hårda chassi.

DET ÄR VÅR vardag att arbeta med stora risker, men ändå har valrörelsen inte alls handlat om vår verklighet. Det har handlat om bränslepriser, elpriser och kriminalitet. Den politiska debatten handlar inte om löntagarens villkor, om inte villkoret är skatten, den dyker förstås upp.

TILL STÖRSTA DEL har valrörelsen handlat om oro. Oro över invandring, oro över om vad som händer med invandrare om Sverigedemokraterna får för mycket makt, oro över om man ska ha råd att betala räkningsarna i vinter med de höga elpriserna. Ja, egentligen har nog alla politiska läger varit oroliga.

MEN JAG SAKNAR något, jag saknar visionerna för oss löntagare. Lösningarna som ska göra att vi får det bättre och som enar oss. Bostäder till rimliga priser, fri tandvård, pensionssystem som ger bra pensioner till de som arbetat ett helt

arbetsliv, ersättning vid sjukdom utan karensavdrag, en klimatomställning som inte känns som ett slag mot arbetarklassen. Och jo, visst förutsätter det ett skatteuttag som omfördelar pengarna mellan de rika och arbetarna, kanske ett RUT-avdrag mindre för ägaren till åkeriet eller bevakningsföretaget.

JAG VILL ATT debatten ska handla om löntagarna, främst om de som arbetar med kroppen. De som kör trucken på lagret och lider konsekvenserna av att det ska tjäna mer pengar. Fram tills dess har golv et en hinna av is och blod när en krona till, hamnar i fickan på någon annan än arbetaren. ■

Delta i debatten!

genom att mejla ditt debattinlägg till redaktionen@transportarbetaren.se. Skicka med ditt namn, befattning och en bild på dig själv.

MIKAEL WAHLBERG regionalt skyddsombud för Transport i Örebro

"Jag vill att debatten ska handla om löntagarna."

Kristina Sjöberg är chefredaktör på Transportarbetaren.

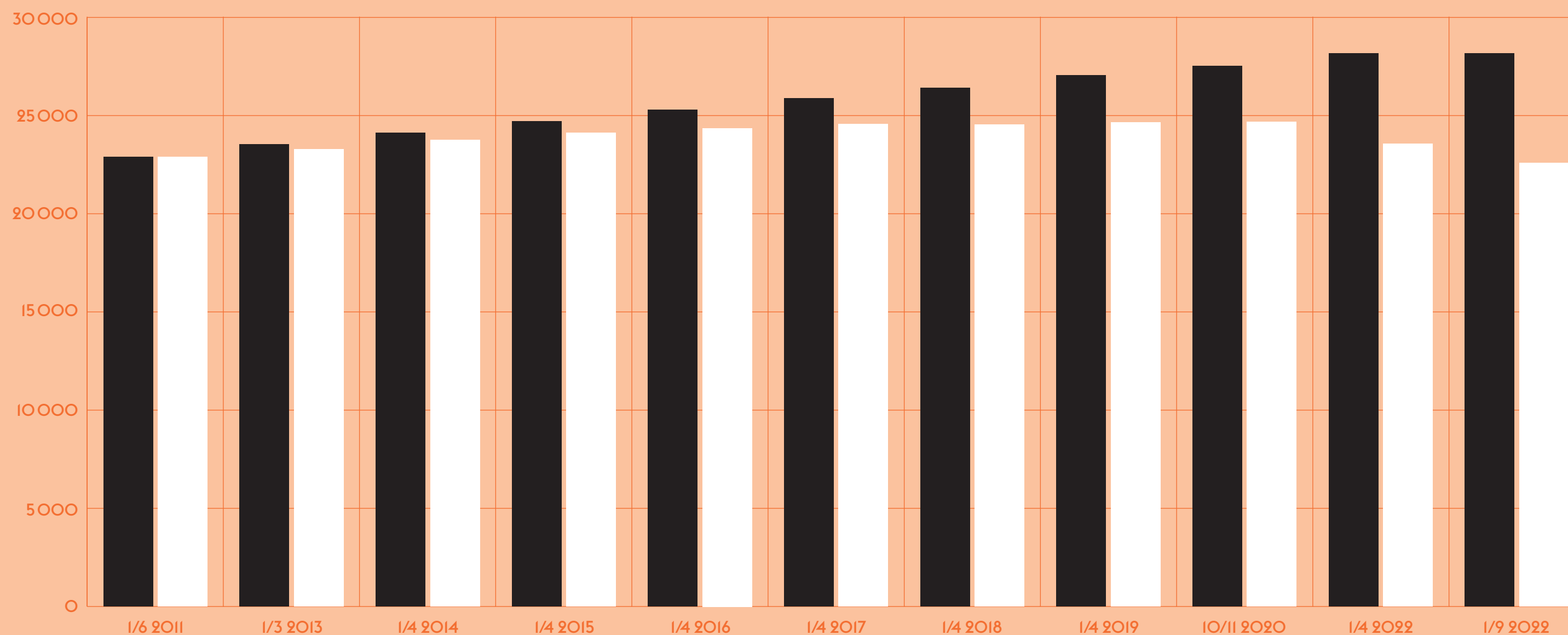
Så mycket mindre är din lön värd

För första gången på årtionden ser vi lönerna urholkas av kraftiga prishöjningar. Om ett halvår löper flera av Transports stora kollektivavtal ut. Nu väntar en tuff fajt om framtidens löner.

Text JOHN ANTONSSON Grafik CHRISTINA AHLUND

Kronor

Så här har vi räknat

I våra beräkningar har vi utgått från månadslönen för en åkeri-chaufför som har fyra år i yrket.

Vi börjar med 2011 års löneökning. Därefter har vi tagit Statistiska Centralbyråns (SCB:s) månadsstatistik för konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) och jämfört den med lönen. På så sätt kan vi se hur reallönen* utvecklats vid varje löneökning.

Den senaste löneökningen var den 1 april i år. Vi har också valt att visa hur mycket reallönen sjunkit mellan den sista löneökningen och den 1 september.

Noterbart är att det kan finnas vissa inbyggda decimalfel i beräkningen, eftersom SCB:s månadsstatistik är förkortad till två decimaler.

* Reallön är skillnaden mellan löneutveckling och inflation – alltså ett mått på hur mycket av löneökningen som blir kvar i plånboken sedan man räknat bort inflationen.

Datum

Vad är en reallöne-sänkning?

För den som jobbar på företag med kollektiv-avtal går lönen ofta upp en gång om året. De senaste åren lite mera sällan, till följd av först corona och därefter ett längre avtal. Det är facken och arbetsgivarna som kommer överens om hur stor löneökning du ska få.

Text John Antonsson

Om du tjänar 10 000 kronor och får 1 000 kronor i löneökning har du fått 10 procents löneökning. Men i praktiken betyder det inte att du har tio procent mer att röra dig med. Det har att göra med att varor och tjänster hela tiden blir dyrare. Det kallas för inflation. Om din lön gått upp med 10 procent och inflatio-nen är 5 procent. Då har du fått en reallöneökning på 5 procent (så hög löneökning får sällan en arbetare).

DEN 1 APRIL i år gick lönerna i transportavtalet upp. Mellan det datumet och den 1 augusti har vi haft hög inflation. Löneökningen var på 2,32 procent. Under samma period har priserna ökat med 4,1 procent, enligt KPIF (konsumentprisindex med fast ränta). 4,1 minus 2,32 är 1,78. Alltså har reallönen sänkts med 1,78 procent under vår- och sommarmånaderna.

VI SER EN liknande utveckling av inflationen i stora delar av världen. I Europa är det främst på grund av den energikris som orsakats till följd av Putins krig i Ukraina. Euro-området har inflation ungefär i nivå med den svenska. Och i USA har det varit ännu värre, men där drivs inflationen bland annat på av stigande löner och många stora statliga stimulanspaket.

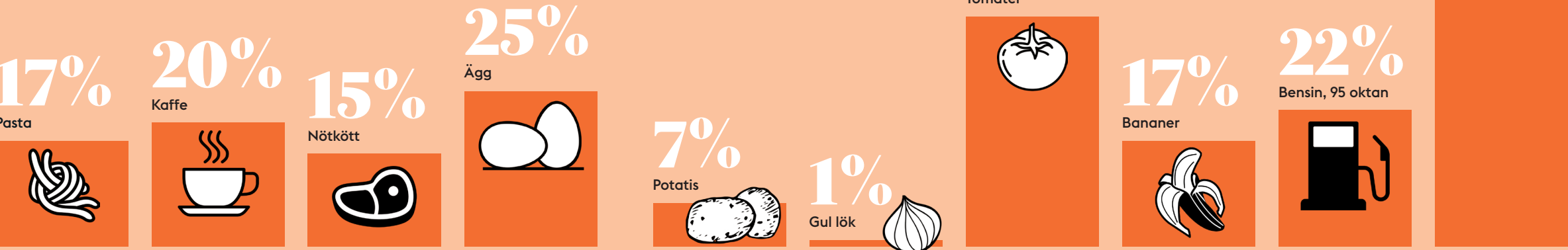
RIKSBANKEN HAR VALT att svara på inflationen med att höja räntan. Många ekonomer anser att det är en nöd-vändig väg att gå. Medan LO:s ekonomer är kritiska och tycker att Riksbanken går för hårt fram. Och att de höjda räntorna riskerar att slänga ut Sverige i lågkon-junktur och stigande arbetslöshet, samtidigt som allt fler får svårt att klara av räntor, elräkningar och mat-inköp i slutet av varje månad.

DET ÄR INTE sannolikt att något fackförbund kommer att gå ut och kräva att lönerna ska kompensera hela inflationen. Arbetsgivarna vill absolut inte se några kraftiga löneökningar. Svenskt Näringslivs vd Mattias Dahl sa redan i somras att han inte vill att Sverige går tillbaka till den ordning vi hade på 1970- och 80-talen. Då såg vi stora löneökningar, men en inflation som många gånger var ännu högre. Fackförbunden har en knepig uppgift framför sig. Många medlemmar vill se att facken tar i från tårna i nästa avtalsrörelse. En av dem är tankbilschauffören Özgür Günez i artikeln här till höger. ■

SÅ MYCKET HAR PRISERNA ÖKAT DE SENASTE TIO ÅREN

...från augusti 2012 till augusti 2022. Under samma period har lönen för en åkerichaufför med fyra år i yrket ökat med 23,2 procent.

Källa: Statistiska Centralbyrån

GRAFIK: CHRISTINA AHLUND

Tankbilschauffören Özgür: ”Ta fajten om lönerna”

Özgür Günez är tankbilschaufför i Halmstad och arbetsplatsombud för Transport. Han tycker att facket ska ställa höga krav i nästa avtalsrörelse. Inte minst för att det kan locka nya medlemmar.

Text JOHN ANTONSSON

Özgür Günez har som många andra märkt att det är dyrare i mataffären och att det svider mer att betala matkassen än tidigare. Han och sambon har båda jobb och klarar det, än så länge. – Men jag kan tänka mig att andra med lägre inkomster drabbas mycket värre, säger han. På jobbet pratar kollegorna om att det blivit dyrare och att man tänker mer på vad saker och ting kostar.

ÖZGÜR GÜNEZ KÖR tankbil. Under en tid trodde han att det skulle bli mindre att göra i takt med att drivmedelspriserna går upp. Lasten i tankbilarna har blivit dyrare, men chaufförerna har mer att göra än någonsin. – Vi kör ut lika mycket ändå. Folk måste ta sig till jobbet och tankar i alla fall. Alla bor inte i storstan och kan välja att åka kollektivtrafik eller cykel till jobbet, säger Özgür Günez.

NÄSTA ÅR GÅR transportavtalet ut och Günez förhoppning är glasklar. – Nu när våra löner tappar värde på grund av inflationen tycker jag att det skulle vara bra om facket gick ut stenhårt och tryckte till ordentligt i förhandlingarna.

ÖZGÜR GÜNEZ TROR att nästa avtals-rörelse är extra viktig för fackets framtid. Transport och de andra LO-förbunden har under flera år sett vikande medlemssiffror. – För att vända trenden tror jag att man måste ut och visa att man tänker på sina medlemmar. Jag tror verkligen att vi är i ett avgörande skede just nu. Jag vet att facket gör mycket dolt arbete som medlemmarna inte ser. Därför är det dags att synas och höras och visa att man verkligen kämpar för medlem-marna och det skulle verkligen kunna locka in fler.

FOTO: PRIVAT

"Facket måste våga ta konflikt för att vinna tillbaka sina medlemmar", säger tankbilschauffören Özgür Günez.

TROTS CHAUFFÖRSBRIST FINNS det lite som pekar på att chaufförernas löner kommer att sticka i väg. Den bilden bekräftas till viss del av Medlings-institutets lönestatistik. Özgür Günez har inte heller hört talas om arbets-platser där chaufförslönerna är mycket högre än vad som står i kollektivavtalen. Det verkar som om de marginalerna inte finns i åkeribranschen.

– På min förra arbetsplats sa de: ”Vi betalar gärna mer i lön, men då måste alla andra göra det. Annars blir vi utkonkurrerade.” **Höjda löner kan leda till höjd inflation, borde inte facken tänka på det?** – Det är Riksbankens och inte fackets jobb att se till att inflationen är låg och arbetsgivarna har alltid en ursäkt för att vi inte ska höja lönerna.

MOT SLUTET AV året kommer Transport och övriga fackförbund att gå in i en avtalsrörelse och försöka komma överens med arbetsgivarnas organisationer om nya löner. Först kommer Transport att samlas till avtalsråd för att lyssna in medlemmarna. Till slut spikas kraven och så kommer facket och arbetsgivarna träffas för att växla krav. – Vi i Transport är den absolut viktigaste delen av den samhälls-bärande arbetskraften. Vem ska släcka bränder om det inte finns diesel att tanka räddningsfordonen med? Där har vi en möjlighet. Titta på Frankrike. Landet har inte gått sönder bara för att bönderna blockerar vägarna och lastbilschaufförerna strejkar. De får sin vilja igenom. Tiden för konflikträdsla är förbi. Facket måste våga ta konflikt för att vinna tillbaka sina medlemmar, säger Özgür Günez. ■

Inflation och lön Riksbanken har som mål att vi ska ha en inflation på max 2 procent. Under många år har inflationen varit lägre. Det har lett till att real-lönerna ökade ganska mycket under många år. Sedan 1998 har industrins löner satt normen för svensk arbetsmarknad. I praktiken innebär det att industri-fack och företag löneförhandlar först och sätter nivåerna för andra förbunds avtalsteckning. Sedan industrimärket infördes har reallönerna utvecklats bra, under samma period har löneklyftan mellan arbetare och tjänstemän ökat kraftigt. Märket har fått utstå kritik från flera förbund, däribland Transport. Hur kommande lönesättning samordnas och styrs är ännu inte klart.

Då går avtalen ut

- 31 mars 2023**
- Bärningsavtalet
 - Depåavtalet (Fremia)
 - Depåavtalet (PAF)
 - Flygplatser (Sobona)
 - Flygtanknings-avtalet
 - Gummiverkstads-avtalet
 - Vatten & Miljö (Sobona)
 - Transportavtalet, chaufförer och terminalarbetare
 - Utlandsavtalet
 - Miljöarbetare-avtalet (BA)

- 30 april 2023**
- Bemannings-avtalet
 - Bensin- och garageavtalet (MAF och PAF)
 - Bilvårdsavtalet (KFO)
 - Hamn- och stuveriavtalet
 - Terminalarbetare (Almega)
 - Tidningsdistribu-törsavtalet

- 31 maj 2023**
- Bevaknings-avtalet
 - Hyrverksavtalet
 - Taxitelefonist-avtalet

- 30 juni 2023**
- Biluthyrnings-avtalet
 - Reklamdistribu-törsavtalet
 - Taxiförareavtalet

- 30 september 2023**
- Bussbransch-avtalet för beställningstrafik
 - Flygmekaniker-avtalet
 - Riksavtal – civil-flyg
 - Riksavtal – frakt-flyg
 - Samhallavtalet

- 31 oktober 2023**
- Flygtekniker-avtalet

5 tycker till

Hur lockar man fler till chaufförsyrket?

Pernille Lorenz, lastbilsförare, Stockholm:
– Jag jobbade som färdtjänstförare innan. Ser man till taxi så ta bort provisionslönen och inför månadslön! Högre lön är aldrig fel. Att köra distribution är jätttestressigt, planera för mindre stress.

Mattias Welle, lotschaufför, Örkelunga:
– Alla vill ju ha mer lön och schysta villkor enligt avtal är viktigt. Höjt friskvårdsbidrag och högre matersättning. Flexibla arbetstider, så att mam-mor och pappor med småbarn kan jobba långa arbetsdagar varannan vecka. Få bort stressen i åkeribranschen.

Pernilla Lagerholm Sköld, färdtjänstförare, Örebro:
– Höjd lön! Ett par tusenlappar till skulle inte skada, särskilt för oss som kör serviceresor. Stressen behöver minska, är så himla minuten-anpassat. Fast man vill ge god service känns det alltid som om man ligger lite efter. Det skapar ett stort stresspåslag.

Sven-Åke Österberg, färdtjänstchaufför, Vetlanda:
– Löner och ob-ersättningar måste upp, framför allt inom färdtjänsten. Bättre arbetsmiljö, särskilt psykosocial! Stressigt i framför allt storstäderna. Systematiska förebyggande arbetsmiljöarbetet måste förbättras. Inte bara se till låga kostnader vid upphandlingar.

Jan "Kirre" Kirkhaug, lotschaufför, Borlänge:
– Höjd lön, samtidigt går ju dieselpriset upp. Fraktpriserna måste upp! Bästa skolan för att lära sig jobbet är distribution, men många hoppar av redan efter kort tid för att det är så stressigt. Mer familjeanpassade arbetstider. I dag vet du när du börjar men aldrig när du slutar.

”Goda villkor ger fler lastbilsförare”

Förarbrist. Det är brist på lastbilsförare. 6 400 chaufförer behöver anställas det närmaste året och 50 000 på tio års sikt visar en ny rapport. Företagen efterlyser fler utbildningsplatser.

Text och foto Justina Öster

– Men det räcker inte. Arbetsgivar-na måste skapa god arbetsmiljö och

höja lönerna, säger Jimmy Ovesson, ombudsman Transports ordning- och redaverksamhet inom åkeri.

Rapporten, den årliga Trendindikatorn, är framtagen av arbetsgi-varnas och fackens gemensamma organisation, Tya. Den bygger på enkät svar från knappt 930 åkerier. Pandemin medförde en dipp men nu svarar 41 procent av företagen att

de behöver nyanställa det kom-mande halvåret, att jämföra med 25 procent 2020. I antal innebär det knappt 3 070 förare.

BRIST PÅ CHAUFFÖRER är inget nytt, kommenterar Jimmy Ovesson.

– Larmen kom tidigare men nu har jag känslan av att branschfolket insett allvaret. Vi behöver öka antalet

”Det är jätteviktigt att arbetstiderna anpassas så att du kan vara med din familj, vara mamma och pappa och inte ett sönderstressat vrak.”

Jimmy Ovesson, ombudsman.

utbildningsplatser men det måste vara kvalitet på undervisningen.

JIMMY OVESSON PEKAR på att många som går transportutbildningar inte väljer att köra lastbil utan i stället går till industrijobb och andra branscher.

– Där får de bättre villkor, mindre övertid och högre lön.

Han vill se ett rejält lyft både när det gäller arbetsmiljö och lön, liksom en ”sanering” av branschen för att få bort oseriösa åkare som dumpar priserna och konkurrerar med dåliga villkor.

– Det är jätteviktigt att arbetstider-na anpassas så att du kan vara med din familj, vara mamma och pappa och inte ett sönderstressat vrak.

Snart stundar en ny avtalsrörelse. Är det lastbilsförarnas marknad nu?

– Det beror på om man lyckas städa upp i branschen. Men det skulle kunna vara ett guldäge för oss att ställa krav. Förutsättningen är att vi blir fler medlemmar. Fler

unga behöver engagera sig, stå upp och ställa krav.

CAJ LUOMA ÄR chef för kompetens-försörjningen på Transportföre-tagen. Att bristen på chaufförer är mer alarmerande nu är tidigare är inget arbetsgivarorganisationen fått signaler om, säger han.

– Men vissa företag har utma-ningar när det gäller att hitta personal.

FÖR ATT FLER ska välja föräryrket behövs mer information om vad ar-betet innebär, Fler utbildningsplat-ser räcker inte, kvalitén i undervis-ningen måste också förbättras anser Luoma.

– Vissa skolor fungerar väldigt bra, andra sämre. Det behövs ny teknik i undervisningen och lärare som är uppdaterade på den. Sam-verkan mellan skolor och bran-schen är också viktig, stödpersoner som hjälper till med kontakterna mellan skolor och arbetsgivare. ■

Taxiförbundet: 7 000 förare saknas

Förarbrist. Branschorganisation-en Taxiförbundet säger att det saknas 7 000 taxiförare i landet. Mest akut är bristen i storstäderna.

Text John Antonsson

Taxiförbundet har kontaktat samtliga taxiföretag i Sverige och 85 procent av dem har återkopplat. Det är så de har kommit fram till siffran 7 000.

– Vi visste redan innan att det finns ett skriande behov av förare. Det är för få unga och för få kvinnor som kommer in i branschen, säger förbundsdirektör Bawer Coskun.

MEDELÅDERN BLAND FÖRARNA är hög. Nära 22 procent av taxichaufförerna är nära, eller har gått i, pension.

– Det är ingen utveckling som är långsiktigt hållbar, säger Bawer Coskun.

Men varför misslyckas ni att rekrytera medarbetare?

– En anledning är att unga inte får

börja köra förrän de är minst 21 år. Men de får köra lastbil när de är 18 år.

– För ungdomar skulle taxi kunna vara ett bra deltidsyrke men de är utestängda. Vi känner att vi blir orättvist behandlade då det går bra att köra buss eller lastbil från 18 år. **Vad är anledningen till att få kvinnor lockas till branschen?**

– Jag har bilden av att kvinnor undviker transportyrken och provisionsbaserade jobb eftersom de vill veta vad de tjänar och behöver planera sin tid.

– Men taxi är ett speciellt yrke och det passar inte alla.

ATT DET ÄR provisionslöner och låga löner kan också påverka, anser Bawer Coskun och påpekar att det är en fråga för parterna i kollektivavta-let: Transportföretagen och Trans-portarbetareförbundet.

– Min bild är att majoriteten vill ha provisionslön. Men om det fanns utrymme för fasta löner hade

det varit det ideala. Som det är nu tillåter kollektivavtalet både och. Arbetstagaren får välja tillsammans med arbetsgivaren.

– Men det är inte så att åkarna täl-jer guld heller. De har 1,8 procent i vinstmarginal och med den enorma förarbristen riskerar bilarna att stå stilla halva dygnet.

TRANSPORT VILL INTE sänka kraven för att jobba som taxiförare. Som förklaring till förarbristen pekar Transports utredare Sirin Celik på anställningsvillkoren

– Lönerna är inte tillräckligt bra. De söker förare överallt. Men jag skulle säga att det egentligen är en viss överetablering i städerna och allvarligare brist på landsbygden, där man kör en stor andel upp-handlad trafik, säger Sirin Celik, utredare på Transport.

Sirin Celik anser också att pro-centlönen måste bort och de fasta lönerna behöver stiga. ■

Hallå där!

JAMIE SVENSSON

...som jobbar som taxichaufför i Varberg.

Varför är det så svårt att locka folk till taxibranschen?

– Det beror väl på att det är så dåligt betalt och dåliga arbetsvill-kor. Undersköterskorna klagar på att de har dålig lön men det är ju ingenting mot vad vi har. Men det handlar ju inte bara om att få folk att vilja börja köra taxi. Man ska få dem att stanna också, och då hänger det ännu mer på arbets-villkoren.

Det verkar vara extra svårt att få kvinnor att vilja bli taxiförare. Vad beror det på tror du?

– Det vet jag faktiskt inte. Just på Varbergs taxi är vi ganska många kvinnor och ett gott gäng.

FOTO: JOHN ANTONSSON

Men det kanske fortfa-ran-de finns fördomar om att det är mycket hot och våld och utsatt-het. Men krogkörningar sena helgkvällar är ju bara en liten del av vad vi faktiskt gör.

Hur kommer det sig att du har fortsatt att köra taxi?

– Det är för att jag tycker att det är så förbaskat roligt. Inget pass är det andra likt. Jag vet aldrig vad nästa körning ska bli för det är så många olika typer av körningar.

PERNILLA AHLSEN

Provkör Trailer du också!

Med **löpande kortbetalning** betalar du enkelt din prenumeration och sparar pengar jämfört med butikspris.

65:-/månad

Enkelt - pengarna dras automatiskt från ditt kontokort inför varje nummer av tidningen.

Prisvärt - du betalar bara 65 kr per tidning jämfört med 89 kr i butik.

Bekvämt - du missar inget nummer av tidningen och får den bekvämt hem i brevlådan.

Valfrihet - du kan när som helst avsluta din prenumeration.

Beställ på
trailer.se/prenumerera

Alexandra Einerstam

Att bo är i högsta grad en klassfråga

Marknadshyror skrämmar skiten ur mig. För vår lilla trea i en förort till Stockholm betalar vi, i skrivande stund, 9 574 svenska riksdaler i månadshyra. När vi flyttade in 2009 var det en så kallad nyproduktion.

Vi har egentligen vuxit ur vår trea och ett tag lekte vi med tanken att flytta till en fyra i närheten. På hyran skulle då ytterligare 4 000 kronor läggas. Vi var tvungna att slå tanken ur hågen. Att bo är i högsta grad en klassfråga.

I JUNI FÖRRA året var det just fri hyressättning i nyproducerade bostäder som fällde statsminister Stefan Löfven och regeringen. Det var Vänsterpartiet med Nooshi Dadgostar i spetsen som satte stopp för punkt 44 i Januariavtalet. Löf och Löfven försökte sig på en kompromiss för att få med sig V på tåget. Kompromissen innebär att bostadsmarknadens parter själva skulle förhandla om hyressättningen. Det visade sig dock att V inte ville kompromissa och om det inte hade varit för Vänsterpartiet, hade vi i Sverige fått se ett systemskifte i bostadspolitiken.

Vänder vi blicken till vårt grannland Finland infördes marknadshyror för nyproduktion 1994 men Finland stannade inte där. Nästkommande år gällde fri hyressättningen för hela beståndet. I Helsingfors steg hyrorna med 40 procent. I och med de skyhöga hyrorna ökade också den finska statens kostnader för bostadsbidrag som nu är åtta gånger högre än den svenska statens. Översatt till svenska kronor rör det sig om 35 miljarder kronor bara i bostadsbidrag.

ENLIGT HYRESGÄSTFÖRENINGENS RAPPORT Hyresgästen 2022 säger 81 procent av hyresgästerna nej till marknadshyror. Men det spelar ingen roll längre. Snart har vi en högerregering som ställer marknaden före människan. Nu finns det inte längre något som sätter stopp för marknadshyror. De enda som gynnas av fri hyressättning är fastighetsägarna. Vi hyresgäster kommer att drabbas av skyhöga hyror, trångboddhet och i värsta fall vräkning. Trailerpark – here we come! ■

P.S. Se gärna den Oscarsbelönade filmen *Nomadland*. D.S.

Alexandra Einerstam är väktare och skribent.

Taxi Stockholm lämnar Taxiförbundet

Taxi Stockholm är ett av Sveriges största taxiföretag och enhetsansluter medlemsföretagen till kollektivavtalet.

Taxi. Ett av Sveriges största taxiföretag lämnar branschorganisationen Taxiförbundet.

– Vi i Taxi Stockholm pratar om god taxitradition. Då kan vi inte vara med i ett branschförbund där vi är det enda stora bolaget med kollektivavtal, säger Dimitrios Nikopoulos, ordförande för Taxi Stockholm.

Text John Antonsson

Taxi Stockholm är en ekonomisk förening vars medlemmar är åkerierna. Det är enhetsanslutning till kollektivavtalet för anslutna åkerier i Taxi Stockholm. Det är den sista stora beställningscentralen som ställer det kravet, efter att Taxi Göteborg slopade det för ett par år sedan.

Dimitrios Nikopoulos tycker att det har varit en konstig situation att ena dagen sitta tillsammans med Svenska Transportarbetareförbundet och försöka lyfta branschfrågor och kravställningar mot myndigheter, för att nästa dag vara med i en branschorganisation där de andra stora aktörerna saknar kollektivavtal och "god taxitradition".

– Vi upplever inte att Taxiförbundet jobbar för medlemmarnas bästa och ser till att våra chaufförer har trygga jobb.

TAXI STOCKHOLM HAR därför valt att fokusera på att gå fram med branschfrågorna själva eller tillsammans med Svenska Transportarbetareförbundet – eller med arbetsgivarorganisationen Transportföretagen.

En typ av frågor som Taxi Stockholm vill påverka är kraven som ställs i samband med upphandlingar.

– Det är fortfarande så att lägst pris vinner i offentlig upphandling och vi som har kollektivavtal får inga mervärden eller incitament. Vi i Taxi Stockholm är mer eller mindre ensamma om att ha kollektivavtal. Vi måste ha mer seriositet i branschen. Vi kör inte bara privat- och affärsresenärer utan även skolbarn, sjuka och personer med funktionshinder också.

– I en seriös bransch måste förarna ha en acceptabel lön och jobba 40 timmars arbetsvecka. Vi borde ligga i nivå med en industriarbetares lön för att vara attraktiva som bransch. Självklart ska den som driver företaget ha en lite vinst på sista raden, säger Dimitrios Nikopoulos.

TAXIFÖRBUNDETS ordförande Lennart Kalderén berättar att det var sorgligt att ta emot beskedet. Särskilt eftersom Taxi Stockholm är ett bolag som värnat tradition i branschen.

– En fjärdedel av vår styrka försvinner. Vi har siktat på att öka och har gjort det litegrann, men vi blir inte starkare av det här, säger Lennart Kalderén.

– Det känns oerhört tråkigt att det mest traditionsstyrda taxiföretaget ska lämna oss.

VAD GÄLLER FÖRKLARINGEN som Taxi Stockholm angett mottas beskedet med förvåning.

– Frågan om kollektivavtal är en arbetsgivarfråga och det hanterar Transportföretagen och inte vi. Vi har inte fått några propåer om att Taxiförbundet ska gå in i den frågan i styrelsen. Jag har hört dem ta upp det som skäl i efterhand, men de har inte gjort det till oss, säger Lennart Kalderén. ■

Ska du vara föräldraledig? Lugn, det är avtalat.

Du som jobbar på ett privat företag med kollektivavtal har pension och försäkring via jobbet. Det ger dig både ett tryggare arbetsliv och ett tryggare liv som pensionär. Hos oss hittar du allt du behöver veta.

avtalat.se

Avtalat
PENSION OCH FÖRSÄKRING VIA JOBBET

Rättegång om dödsolycka skjuts upp

Hamn. I mars 2018 omkom den extraanställda stuveriarbetaren Nima, 21 år, under ett nattpass i Oxelösunds hamn. Tingsrätten slog i sin dom fast att rutinerna varit så dåliga att stuverichefen kunde anses skyldig till att ha orsakat Nimas död. Han dömdes till nio månaders villkorlig dom och hamnbolaget Oxelösunds hamn till att betala två miljoner kronor i företagsbot.

Domen överklagades både av hamnbolaget och Nimas föräldrar. Huvudförhandlingar skulle ha hållits i mitten av september. Men på grund av sjukdom har målet nu skjutits upp. Förhandlingarna inleds i stället den 5 december 2022 och beräknas vara klara i slutet av januari 2023. ■

Laddstationer för tung trafik

Åkeri. Jönköping ska bli en viktig knutpunkt också för el-laddning av lastbilar. Stationerna läggs där det är mest logistiskt motiverat, enligt aktörerna som vill bygga upp ett rikstäckande nätverk för laddstationer: OKQ8, Volvo Lastvagnar och Skellefteå kraft. Energimyndigheten har beviljat medel till projektet. Målet är att det redan nästa år ska finnas 26 stationer där lastbilar och andra tunga fordon kan ladda batterierna med el. ■

27 oktober firas ditt skyddsombud

Arbetsmiljö. På Skyddsombudens dag uppmärksammas de som har uppdraget att bevaka arbetsmiljön, uppmärksamma brister på jobbet, minska riskerna och rädda liv.

– Jag vågar påstå att de räddar liv varje dag. De är ett av de mest kraftfulla fackliga verktygen vi har, de kan ta ifrån en arbetsgivare rätten att leda och fördela arbete, om det behövs för att rädda liv och se till att de som utför arbetet kommer hem välbehållna varje kväll. Skyddsombuden är väl värda gratulationer på sin dag, säger Gustaf Järsberg, central arbetsmiljösamordnare på Transport.

Skyddsombudens dag instiftades 2012 när det hade gått hundra år sedan arbetstagarna fick lagstadgad rätt att utse skyddsombud. Den firas årligen under Europeiska arbetsmiljöveckan i oktober. ■

Utbärning stoppade s vid dödshot

Tidningsbud. Efter trakasserier, stölder och dödshot mot två tidningsbud i Mariestad slutade distributionsbolaget NWT Direkt att dela ut paket. Hur gick det sen?

Text Justina Öster

Det var stökigt över lag i centrala Mariestad under våren, berättar distributionschef Malin Nordlund på NWT Direkt i Skaraborg. I april rapporterade Mariestads-Tidningen om ungdomar som förföljer och stjälar paket från cykelbudena. När två anställda utsattes för dödshot slutade företaget dela ut paket.

Företaget Bring tog över och kunderna fick i stället hämta ut sina varor hos ett paketombud. En lösning som också används när buden inte lyckas leverera paket på grund av exempelvis felaktig adress eller portkod.

OROLIGHETERNA LEDDE också till att den hårdast drabbade turen senare lades. Händelserna är ingen nyhet. Stöket har pågått under ett par års tid. Inte varje vecka men med toppar under skolloven. Även andra grupper som exempelvis hemtjänstpersonal har drabbats, berättar Malin Nordlund.

– Men i sommar har det varit väldigt lugnt, så det verkar som om polisens insatser gett resultat. Vi har haft ett ganska nära samarbete med polisen, som också fått in anmälningar från andra drabbade. Det här är ett samhällsproblem.

Alla incidenter har polisanmälts och polisen har också varit med på personalmöten på NWT Direkt. Malin Nordlund upplever att samarbetet har förbättrats och att polisen agerat snabbare än tidigare.

– Det har varit väldigt skönt. Kanske har polisen ringat in de individer det handlar om, säger hon.

UNDER SENSOMMAREN började distributionsbolaget dela ut paket igen. För att öka säkerheten för både bud och kunder har företaget köpt in

”Det har aldrig varit panikartat. Tidningsbud är ett ganska tåligt släkte men det är klart att de tagit detta på allvar.”

Malin Nordlund, distributionschef NWT Direkt Skaraborg.

Tidningsbudet Mstad Abdullah Patman jobbar för NWT Direkt, ett företag som drabbats av stölder.

nya cyklar med låsbara metallådor för paketen.

En tillbakablick i nyhetsflödet visar att distributörerna också blir rånade på nycklar och nyckelknipor. Senast den 18 augusti 2022 i Ystad klockan 03.45, enligt Ystads Allehanda.

– Vi råder alltid vår personal att ha nyckelknippor på sig, säger Malin Norlund.

– Någon gång har distributörerna på NWT Direkt blivit bestulna på nycklar men paket är mer stöldbegärliga, förklarar hon.

I vissa fall har bud blivit hotade och tillsagda att lämna ifrån sig nycklar av nattliga tjuvar?

– Vårt råd till personalen är att inte skydda nycklar utan lämna ifrån sig dem om de utsätts för hot. Vi värderar alltid våra anställda

högre än saker. De ska inte försätta sig i farliga situationer.

Bär era bud larm?

– Vi har inte valt det. De har en larmfunktion i sina telefoner och vid en allvarlig situation ska de ringa polisen direkt. Vid mindre akuta fall kan de ringa sin nattförman, som alltid går att få tag i. Alla distributörer har arbetstelefoner och får också telefonnummer och vet vilka kollegor som rör sig runt omkring, som de kan ringa upp.

Ett larm kan skapa en falsk trygghet, menar Malin Nordlund.

– Det är ju inte alltid det finns väktare i närheten som kan komma med kort varsel.

Malin Nordlund har inte pratat med enskilda bud om hur de uppfattat oroligheterna och hur de mår nu. Men nattförmannen har berättat att de varit oroliga, fast inte så pass att de inte velat jobba.

– Det har aldrig varit panikartat. Tidningsbud är ett ganska tåligt släkte men det är klart att de tagit detta på allvar. Vi har haft kontakt med buden som drabbats värst. Det är viktigt att de känner sig lyssnade på.

Även om det lugnat ner sig utgår Malin Nordlund från att buden blivit mer vaksamma. ■

Hot och stölder mot tidningsbud 2022

→ 20 augusti. Stulen moped. Kungsbacka.

→ 18 augusti. Ett paket stulet. Ystad.

→ 8 augusti. Stöld av nycklar, en så kallad distriktsnyckelknippa. Ystad.

→ 28 maj. Distributör blev allvarligt hotad och bestulen på sin bil. Avesta.

→ 28 maj. Distributör blev allvarligt hotad och bestulen på sin bil. Avesta.

→ 17 maj Stöld av cykel. Stockholm.

→ 10 maj. Bud blev bestulen på flera paket.

→ 22 april. Distributörer förföljs, trakasseras och blir bestulna på paket.

→ 12 april. Stöld av elcykel. Gävle.

→ 8 mars. Stöld av cykel och flera paket. Eskilstuna.

"JAG ÄR MER VAKSAM ÄN RÄDD"

Cykelbudet Jan Fleischmann i Mariestad är lite orolig när han ger sig ut i natten. – Man ska ju inte behöva ha polisbevakning för att dela ut tidningar och paket, säger han.

Jan Fleischmann arbetar på NWT Direkt och framhåller att Mariestad är en fin stad, trots nattliga stölder och hot mot distributörerna från ungdomar i centrala stan.

– Man vet ju inte, de kan bära knivar eller vapen. Ska man råka ut för det nu? tänker jag ibland.

Han har själv blivit trakasserad, förföljd, påkörd på cykelns bakdäck och rånad på paket två, tre gånger. En natt blev han bestulen på alla sina paket, sex stycken.

– En gång tog de paket mitt i en snöstorm när jag trodde att ingen var ute.

JUSTINA ÖSTER

Förartjänst.se

FOTO: JAN FLEISCHMANN

Mordhot har Jan Fleischman i alla fall sluppit.

– Men en kollega till mig blev det och senare hundbiten så att han fick söka sjukhusvård.

Jan Fleischmann uppskattar att polisen kom till ett möte och pratade med personalen.

– Ledningen har också sagt till oss att vi inte ska försvara paketen och slåss mot tjuvarna.

Fick han bestämma skulle någon ansvarig uppsöka skolorna och berätta om vilka som blir drabbade när ungdomar stjälar paket – de som beställt dem.

– Jag oroar mig nog mer för kunderna än för egen del, är inte rädd men mer vaksam.

Jessica Andersson ska göra samma jobb på kortare tid.

Samma runda – lägre lön

Tidningsbud. Jessica Andersson på Kungsbackafilialen har 27 år i yrket.

– Jag älskar det här jobbet, vill inte jobba med något annat. Men jag förstår dem som lämnar nu, säger hon.

Text och foto Lilly Hallberg

Det är midnatt, tidningsbilen har nyss lämnat av buntarna vid filialen i Kungsbacka. Inne i lokalen pågår sortering. Natten mot en fredag betyder mycket jobb inför helgens utdelning. Under senare år har framför allt mängden paket och brev ökat kraftigt.

JESSICA ANDERSSON ÄR ett av tidningsbudens som natten innan började arbeta med VTD:s nya start- och stopptider. För hennes del innebär det en minskning i sysselsättningsgrad med 11 procent. Men hennes runda är densamma, elva mil på Särö. På halvön ligger villasamhälLEN med många pampiga villor från förra sekelskiftet. Med många höginkomsttagare, trogna läsare av både Svenska Dagbladet och Dagens Industri, förutom Göteborgs-Posten.

– Jag är ändå lyckligt lottad, jag arbetar måndag-lördag och kommer att jobba 75 procent. Det vore värre att fått neddraget till halvtid, med samma distrikt. Själv orkar jag inte alltid tänka på hur det blir med

nya lönen, nu under uppsägningstiden har jag ju kvar min vanliga lön, säger Jessica Andersson, som själv bor i Kungsbacka.

Hennes kollega, Rayan Debian, instämmer. Arbetsgivarens attityd har förändrats, försämrats, på senare tid. Men han låter mer förbannad än Jessica när han talar:

– Omläggningen har skett så snabbt att man knappt hunnit reagera och kunnat agera. Jag vet flera som slutar. Efter att ha ställt upp i så många år behandlar VTD oss bara som siffror.

Rayan, liksom facket både lokalt och centralt, är inne på att det vore mycket bättre om arbetsgivaren

Fakta VTD

Västsvensk Tidningsdistribution Väst-kusten AB (VTD) är ett av totalt tio bolag inom Stampenkoncernen.

→ **Moderbolag är Stampen Lokala Medier AB, som bland annat ger ut Göteborgs-Posten.**

→ **VTD har 531 anställda. Annika Nyberg är vd och Johan Hansson är styrelseordförande.**

→ **Förra året hade distributionsbolaget en omsättning på 454 322 000 kronor och levererade en vinst åt Stampen på 36 miljoner kronor.**

Källa: Bolagsfakta

Detta har hänt

I månadsskiftet maj-juni kom VTD:s planer på att förändra organisationen ut. För de anställda i bolagets Göteborgsregion blev det klart att de riskerade att förlora stora delar sin av inkomst:

→ **Nuvarande utdelningsdistrikt blir kvar oförändrade, men tidningsbudens sysselsättningsgrad ändras genom nya start- och stopptider.**

→ **Sysselsättningsgraden minskar i genomsnitt med 10 procent, enligt VTD:s beräkningar.**

→ **Transport lokalt avvisade helt planen före sommaren. Omställningen förhandlades centralt i juli med Mediaföretagen/Almega som arbetsgivarpart.**

→ **VTD sade i somras upp samtliga tidningsbud i Region Göteborg. De anställda har haft till och med den 15 september på sig att skriva under på de nya anställningar de erbjudits.**

”Jag kan inte se hur det nya ska fungera, och förstår inte hur ledningen tänker.”

Lars Jonasson, ordförande för tidningsbudens sektion i Göteborg.

sagt upp några av tidningsbudens på grund av arbetsbrist. Och gått enligt turordningsreglerna, i stället för att hyvla ned de flestas tider.

– Vi som i ur och skur levererar tidningar, post och paket till kunderna är de som tar riskerna. Inte ledningen, men de sitter med höga löner. Fast vi har också räkningar som måste betalas, lån som ska amorteras, säger Rayan Debian, som räknar med att förlora minst 4 000 kronor i månaden med nya anställningsavtalet som gäller för hans distrikt i Åsa.

TROTS ATT ARBETET på filialen är hektiskt tar de flesta sig tid att säga sin mening innan de försvinner ut på rundorna. Flera talar också med Transports ombudsman Peter Åkesson från Göteborgsavdelningen och Lars Jonasson, som är ordförande i

avdelningens sektion för tidningsbud, och som båda är med på filialen i Kungsbacka. Transport var med om att ta initiativ och genomföra systemet med filialanläggningar som bu-

den kan utgå från, och där tidningsbuntarna från tryckeriet lämnas.

– Jag kan inte se hur det nya ska fungera, och förstår inte hur ledningen tänker. Många klarar ju inte distriktet på de gamla tiderna och så skall de ta bort arbetstid. Men det är klart, de räknar kanske kallt med att kunna fortsätta och fuska med lönerna och inte betala ut all extratid. Deras strategi verkar vara att stjäla från buden för att ge till tidningsdirektörerna, säger Lars.

– Jag är både förbannad och besviken över att det får gå till så här. Det är så uträknat av arbetsgivaren att driva igenom omläggningen, innan nya lagen om anställningsskydd som ska stoppa hyvling börjar gälla, säger Tomas Grönlund.

Han har jobbat flera årtionden som tidningsutdelare, och säger sig ha sett hur arbetsgivarens inställning till de anställda försämrats: – Vi hade en kille här som slutade efter 33 år nu i onsdags. Inte en jävel från arbetsgivaren var här för att avtacka honom. ■

En fortsatt kamp mot hyvling

Tidningsbud. För jävligt – och djupt sorgligt. Men omöjligt att stoppa? Under sista dagen som VTD:s nya anställningskontrakt skulle skrivas på höll tidningsbudssektionen möte.

Text och foto Lilly Hallberg

10 procent. 40 procent. 7 procent. 2 procent. 15 procent. 9 procent. 20 procent. Tidningsbuden berättar om hur mycket tid de förlorar med arbetsgivaren Västsvensk Tidningsdistributions nya avtal, efter hyvlingen – som distributionsbolaget (VTD) inte vill kalla hyvling.

– Jag har jobbat för dem i 22 år, och det här är tacken, säger Eivor Widén, som för egen del räknar med att förlora runt 3 000 kronor i månaden när nya anställningsavtalet slagit igenom.

Göteborgsavdelningens kontor, kvällen den 15 september: Dryga tjugotalet tidningsbud kommer till sektionsmötet, dit även icke-medlemmar är välkomna. ”Hade hoppats på ännu fler, det brukar det vara”, säger Lars Jonasson, mångårig ordförande i sektionen.

DE FLESTA HAR kommit för punkten 7 på dagordningen: ”Vad händer på VTD? Öppen diskussion om läget.”

Med på mötet är förutom Lars Jonasson också Peter Åkesson, ombudsman med ansvar för tidningsbudsavtalet. Båda talar om att de aldrig varit med om något liknande, att tidningsdistributionsbolaget minskar sysselsättningsgrad, hyvlar, på det här viset. Vid tidigare neddragningar har LAS regler om sist in-först ut följts.

– Men nu vägrar VTD förhandla om det, trots att man alltid gjort det tidigare. VTD har tydligt visat sitt förakt för personalen, och att de bara tänker på tidningsdirektörernas profit, säger Peter Åkesson. Göteborgsavdelningens ordförande, Viktor Andersson, inleder:

– Varmt välkomna, tyvärr är det ju av den tråkiga anledningen att er

arbetsgivare inte sköter sig väl. Men hela avdelning 3 prioriterar ärendet med VTD. Tanken är att vi under hösten ska vara ute på filialerna.

Han betonar också vikten att utföra jobbet på rätt sätt. Arbeta lugnt och inte stressa, följa angivna start- och stopptider, alltid rapportera all extratid.

– Jag har skrivit på det nya anställningsavtalet, jag har inget annat jobb på gång. Jag har räknat ut att jag kommer att förlora 2 000 kronor i månaden, på vardagar, 700 på söndagar, med nya tiderna, säger Nicole Ullholm.

NICOLE ULLHOLM HAR ett av de större distrikten och kör moped på sin runda, Backa på Hisingen. Det är ett distrikt med få prenumeranter på morgontidningen, Göteborgs-Posten (GP). De flesta som bor i stadsdelen har utländsk bakgrund, och äldre svenskar som haft morgontidningen är bokstavligen i utdöende. Nicole berättar att det rätt ofta händer att hon får besked om avslutade prenumerationer på grund av någon gått bort.

– Hade det bara handlat om GP hade det varit en sak, inga problem att klara på kortare tid. Men nu är det mer paket och annan post. Ibland har jag 40 paket, ibland har det varit 300 paket och brev. Jag kommer inte att hinna, så är det, säger Nicole.

STREJK ÄR INGET användbart motvapen eftersom fredsplikt råder. Tidningsbudens centrala avtal löper till och med 30 april nästa år. Däremot kan facket agera när det rör lokala överenskommelser, och har också gjort det. Åkesson tar upp fem sådana överenskommelser. Det rör bland annat totaldistribution av Norra Halland – då samtliga hushåll i täckningsområdet får tidningen utdelad – och schemaändringar som strider mot det centrala avtalet, vilket Transport nu säger nej till. Facket kräver också att söndagar alltid ska vara frivilliga. ■

George Yongabi pratar med avdelningens ordförande Viktor Andersson.

VTD: Vi gör vårt bästa

Tidningsbud. Distributionsbolaget VTD motiverar omställningen – men avvisar kritik om hyvling när majoriteten av tidningsbudens sysselsättningsgrad sänks.

Text Lilly Hallberg

Annika Nyberg, vd för VTD, framhöll före sommaren att det inte handlar om hyvling: En del tidningsbud kommer att förlora arbetstid, andra få mer.

– Både till medarbetare och fack har vi sagt att ingen vore gladare än vi om vi kunde ha fler anställda med högre tjänstgöringsgrad, sa Annika Nyberg då.

NU HÅLLER FÖRÄNDRINGARNA på att genomföras. VTD:s ledning bedömer det som helt nödvändigt.

Annika Nyberg, vd, har lämnat svar på Transportarbetarens frågor skriftligt:

Anser du fortfarande att det är fel att kalla förändringarna av start- och stopptider för hyvling?

”Omställningen innebär nya sluttider som justerats utifrån våra nya förutsättningar, där vissa har fått mer tid, och andra mindre. VTD har i den omställning som pågår förändrat sysselsättningsgraderna med anledning av kraftigt minskade tidningsupplagevolymer och vikande paketvolymer, som i kombination med

stigande priser på drivmedel, el och papper har påverkat oss som företag negativt.”

Varför vill ni inte förhandla med facket om att säga upp på grund av arbetsbrist enligt turordningsreglerna, som tidigare?

”VTD har fört en lokal förhandling i Göteborg där parterna tyvärr inte kunde enas, trots att det var vår intention. Inget konkret motförslag lades då fram från Transport avdelning 3. Därefter skedde en central förhandling där förhandlingen avslutades. Parallellt med förhandlingarna i Göteborg har vi även förhandlat lokalt med Transport på andra orter inom vårt verksamhetsområde och där har vi nått överenskommelser om både övertalighet och sänkt sysselsättningsgrad.”

Spelar det in att nya arbetsrättslagstiftningen, som gör det krångligare att dra ned sysselsättningsgrad, införts den 1 oktober?

”Vi följer rådande lagstiftning och vår tidplan har inte påverkats av den nya lagstiftningen, utan av vår kraftiga nedgång av tidningsupplagor och paket.”

Är det något du själv/VTD:s ledning vill framhålla i sammanhanget?

”Vi värdesätter konstruktiva dialoger och ett gott samarbete med Transport. Detta upplever vi är lättare i vissa avdelningar inom Transport än andra. ■

Hallå där!

JOHAN
MOLIN

...ordförande för Transport-
avdelningen i Sundsvall som
livepoddade under Yrkes-
förarens dag.

Hur har det gått?

– Ja, vi hade lite smärre tek-
niska problem men ingenting vi
inte lyckades råda bot på. Det
kommer fler poddavsnitt också.
Vi träffade många elever och
chaufförer som vi intervjuade.

Hur länge har ni hållit på med
podden?

– Vi har hållit på i ett halvår.
Vi är tre stycken som gör pod-
den och en gammal kollega
hjälper till att klippa.

Får ni respons på det ni gör?

– Ja! Det är en hel del chauff-
örer som lyssnar när de sitter
och kör. Sedan är det en del
ungdomar som kommer fram
och tycker att det är spännan-
de. Några ville vara med och
bli intervjuade och ska lyssna
senare.

Vad har ni gjort under Yrkes-
förarens dag annars?

– Avdelning 32 har stått i
Docksta och bjudit på kaffe
och smörgås och pratat om
allt möjligt med chaufförerna.
Sen har jag och Åke Wijmark
varit ute på Sundsvalls gymna-
sium, där de har haft en mäs-
sa för eleverna. Flera åkerier var
också på plats och hade ställt
upp bilarna.

Varför väljer ni att uppmärks-
samma Yrkesförarens dag?

– Jag tycker att förarna
förtjänar den här dagen. De
får faktiskt Sverige att rulla och
sliter hårt för det.

JOHN ANTONSSON

Fotnot: Podden heter Transportpodden
Mellersta Norrland och finns på Spotify.
Podden är ett samarbete mellan Trans-
ports avdelningar 18 och 32.

Hyllade yrkesförare: Henrik Klefberg, Rikard Wedh, Rolf Eriksson, Björn Gustavsson, och Pontus Isaksson.

Förarna firades på sin egen dag

**Åkeri. – Bra att facket är ute och
visar upp sig. Vi är värda det!**

**Det sa lastbilschauffören
Rikard Wedh som just fått kaffe
i en avdelning 6-mugg på Rasta
Värmland på Yrkesförarens dag.**

Text och foto Lilly Hallberg

Den 9 september är sedan 2015
temadag för att uppmärksamma
alla landets yrkesförare med en
egen dag. Fika utanför terminalen,
tårta på åkeriet eller korvgrillning
vid macken ska bidra till att upp-
märksamma en yrkeskategori som
annars sällan uppmärksammas när
allt rullar på.

– Vi från avdelningen finns
här och i Rasta på Grums, säger
Värmlandsavdelningens ordföran-
de Mikael Persson vid niotiden på
morgonen den 9 september.

HAN ÄR PÅ plats på Rasta öster om
Karlstad, tillsammans med Ronnie
Persson och Per Lindvall. Med sig
har de rosa muggar för dryck och
biljetter för kaffe och bulle inne i
butiken. Sedan sysslar de med ”upp-
sökande verksamhet”, går fram till
lastbilschaufförer som stannar till

för att tanka eller ta sin 45-minuters
rast på parkeringen intill.

– Jag tycker att det fungerar
mycket bättre att gå ut och ta
kontakt, många är tveksamma till
att komma fram och prata, säger
Mikael Persson.

– Men jag tror att våra yrkeskärer
överlag tycker att det är kul med
den här sortens uppmärksamhet.
Vi från avdelningen försöker göra
något också för andra grupper, som
bevakningsanställda i februari, och
vi har ordnat med Luciafirande för
tidningsbud på flera håll. Tyvärr är
det svårt att ordna på alla håll sam-
tidigt. Värmland är ju vidsträckt.

EN FÖRARE KOMMER förbi och frågar
om ob-tillägg i transportavtalet.
Mikael och de andra svarar på frågor
och fyller på med rosa muggar.
Men alla vill inte ha kontakt. Ofta
handlar det om utländska chauff-
örer. Ronnie Persson beklagar det,
liksom avdelningsordförande Mikael
Persson:

– Man kan bara spekulera om
orsaker. En del kanske är rädda för
facket, eller för att bli bluffade.

Men att vara eller bli medlem i
Transport är inte något krav för att

bli hyllade på Yrkesförarens dag,
betonar alla.

Förra året bjöd Värmlandsavdel-
ningen bussförarna på Länsstrafiken
på smörgås och festis – först inte helt
odelat uppskattat av Kommunal,
som organiserar yrkesgruppen, men
våldigt uppskattat av bussförarna.
Flera hade gärna sett en repris i år.

På Rasta i Väse höjer fem förare
som kör tunglastare, med motvikter
för kranbilar, sina rosa Transport-
muggar och välkomnar uppmärk-
samheten. ■

Den 9 september

...har varit en yrkes-
förarnas temadag
sedan 2015, och finns
registrerad som sådan
på temadagar.se.

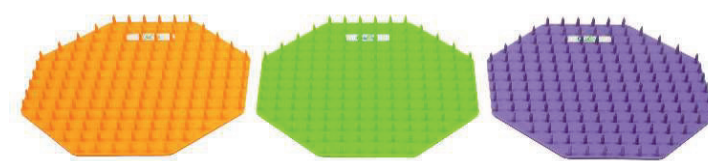
Den har väckt alltmer intres-
se, och arrangemangen kring dagen
har ökat. Det gäller i allt högre grad
yrkesförare ur olika kategorier. De
första åren var det främst lastbils-
chaufförer som uppmärksammades.

I år var Transports avdelningar ute
på flera håll runt om i landet under
temadagen.

Lindrar värk och stela ryggar

Avslappning

DISC, praktisk att ha med på resan

- ♥ Akupressur som tar på djupet
- ♥ 20 års garanti
- ♥ Tillverkas i Sverige

www.spikmattan.com

Svenska Spikmattan™

Torr luft i kyllagret!

- Minskad kondens och isbildning
- Undvik halkolyckor
- Sänkt energiförbrukning hos kylaggregaten
- Enkel installation
- Låg anslutningseffekt

Vill du veta mer?

info@airwatergreen.com

Logistik & Transport 8-9/11

AIRWATERGREEN

Air Technology Sweden

DAGS ATT SKOLA OM DIG?

Du vet väl att du har rätt att vara tjänstledig för att plugga, även om studierna inte har med ditt nuvarande arbete att göra? Nu kan du dessutom söka ett nytt omställningsstudiestöd som motsvarar 80 procent av din lön.

Text Pernilla Ahlsén Illustration Mattias Käll

1 Vem får vara studieledig?

Du har rätt att vara tjänstledig för studier om du har varit anställd hos samma arbetsgivare de senaste sex månaderna eller sammanlagt tolv månader under de senaste två åren.

2 Plugga vad du vill...

Studierna behöver inte ha något med ditt nuvarande arbete att göra, så länge de följer en kurs- eller studieplan.

3 ...och så länge du vill

Du har rätt att vara studieledig så länge du behöver. Hur lång utbildningen är ska framgå av din studieplan.

4 Ansök i god tid

För att få studieledigt behöver du lämna in en ansökan till din arbetsgivare. Arbetsgivaren får inte neka dig, men kan skjuta upp din ledighet i upp till sex månader. Vänta alltså inte tills du har fått ditt antagningsbesked. Du kan skriva i ledighetsansökan att den bara gäller om du kommer in på utbildningen.

5 Plugga på deltid

Det går bra att vara tjänstledig för studier även på deltid. Då får du göra upp med arbetsgivaren om vilka dagar du behöver vara ledig, men kom ihåg att arbetsgivaren inte är skyldig att planera arbetet efter din tid. Om du tror att du hinner, kan du jobba deltid även om utbildningen är heltid.

6 Du får ingen lön när du är studieledig...

Men du kan ansöka om flera ledighetsperioder under studietiden så att du kan vara ledig under terminerna och jobba under loven till exempel.

Du kan också jobba extra hos din arbetsgivare om båda parter är överens om det. Men om du vill jobba extra på ett annat företag behöver du komma överens med arbetsgivaren om det först.

7 ...men du som har jobbat ett tag kan söka omställningsstudiestöd

Det är ett studiestöd för dig som är mellan 27 och 62 år som har arbetat i minst åtta år under en 14-årsperiod, varav minst 12 månader de senaste två åren.

Omställningsstudiestödet ger dig 80 procent av din inkomst upp till ett visst tak. Det kan ges upp till 44 veckor, vilket motsvarar ett års

heltidsstudier eller längre tid om du studerar på halv- eller deltid.

Utöver bidragsdelen, som är skattepliktig, kan du även låna en del.

Stödet omfattar alla utbildningar som ger rätt till vanligt studiestöd från CSN, men kravet är att utbildningen ska kunna leda till jobb.

Viktiga datum!

Från och med den 1 oktober kan du ansöka om det nya omställningsstudiestödet. Handläggningen tar 10–12 veckor, så ansök på en gång om du vill studera till våren.

Den 17 oktober är sista dagen att ansöka till vårens kurser på högskola och universitet. Andra skolor kan ha andra datum, så kolla vad som gäller för just din drömutbildning.

Expert

Stefan Tärnhuvud, press-sekreterare på CSN.

Vad är det nya studieomställningsstödet?

–Det är ett helt nytt studiestöd för vuxna som befinner sig mitt i arbetslivet och vill bredda sin kompetens eller byta riktning för att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden. Det består av ett väldigt generöst bidrag och ett lån, och tanken är att det ska bli enklare att vidareutbilda sig utan att det behöver bli en stor försämring av ekonomin under tiden.

Vilka utbildningar gäller det?

–Alla utbildningar i Sverige som ger rätt till studiemedel ger också rätt till omställningsstudiestöd. Här ingår utbildningar på yrkeshögskola, universitet, högskola, komvux och folkhögskola. Du kan också få stöd för utbildningar som finansieras av en omställningsorganisation. För att få stödet måste utbildningen också stärka din ställning på arbetsmarknaden. Det är CSN som avgör om en utbildning uppfyller det kravet. Ytterligare ett krav är att fram till det året du fyller 39 år, får utbildningen bara vara 2 år lång. Men det gäller inte för dig som är 40 år eller äldre.

Hur mycket pengar kan jag få i månaden?

–Du kan få 80 procent av din vanliga inkomst i bidrag, upp till ett maxbelopp. Den delen är skattepliktig. Dessutom kan du låna upp till 12500 kronor i månaden, beroende på hur stor din vanliga inkomst är. Om du tar ut hela stödet kan du få det under ett år. För att få det att räcka längre kan du välja att ta ut en mindre del av stödet under längre tid.

Fotnot: Vill du veta mer om det nya omställningsstudiestödet? Läs mer på csn.se.

Våga tanka nytt!

Era kunder kräver miljövänligare transportlösningar. Ställ om era dieselfordon, bara genom att byta bränsle. Med förnybart i tanken minskar ni era CO₂e-utsläpp med 70–90%*. Då går ni enkelt kundkraven tillmötes.

Våga tanka Neste MY Förnybar Diesel (HVO100). Fungerar i alla dieselfordon.

Här kan du tanka Neste MY

*Metodiken för att beräkna livscykelutsläpp och utsläppsminskningar följer EU:s direktiv om förnybar energi II (2018/2001/EU).

NESTE MY
Förnybar Diesel

I dag har John Johansson
sitt drömjobb. Men han fick
kämpa hårt för att komma dit.

”Det är kul att vara störst på vägen”

När John var liten visade det sig att hans ständiga huvudvärk berodde på en hjärntumör. Efter behandlingen har han levt med hjärntrötthet och inlärningssvårigheter. Men tack vare ett bra stöd från lärarna på Syab Transportgymnasium klarade han utbildningen till sitt drömyrke – och arbetar i dag som lastbilschaufför.

Text **PERNILLA AHLSEN** Foto **SUVAD MRKONJIC**

När John skulle få strålning på barnsjukhuset i Linköping åkte han ner till ”Strålis”. Så kallades avdelningen som låg i källaren. – Då fick jag köra dit i en egen liten elbil och när jag kom fram hade de ställt upp vägskyltar och koner och en egen parkeringsplats åt mig, säger John.

Han var bara fyra år när han fick diagnosen hjärntumör efter att ha haft huvudvärk en längre tid. John opererades och fick både strålning och cellgifter. Det första året bodde han mer eller mindre på sjukhuset.

MEN I DAG minns han inte så mycket av själva behandlingen.

– Jag har nog sorterat bort de hemska minnena för jag kommer bara ihåg det som var roligt vid sidan om. Som elbilen och clownerna som kom till sjukhuset för att lätta upp stämningen, säger han.

Cellgifterna slog inte bara ut cancern utan även andra saker i kroppen.

– Jag tappade balansen och fick börja krypa igen, och sedan fick jag lära mig att gå på nytt.

John fortsatte att gå på behandling

och magnetröntgen med ett par veckors mellanrum i många år. Först när han fyllde 14 år trappades kontakterna med vården ner.

– Men man blir aldrig friskförklarad utan de kommer alltid att hålla koll på mig, säger John.

PRECIS SOM MÅNGA andra barn som har behandlats för hjärntumör drabbades han av inlärningssvårigheter och hjärntrötthet.

När han började skolan blev det tufft. Lärarna var dessutom dåligt förberedda på hur de kunde hjälpa honom. Johns föräldrar gjorde vad de kunde. De bjöd in en barnläkare till skolan och bjöd in lärarna till Barncancerfondens kurser. Men John fick ändå inte det stöd han behövde.

– Jag hade behövt inläsningstjänst så att jag kunde lyssna på innehållet i böckerna. Jag blev ju så trött av att läsa och skriva. Men jag fick samma böcker som alla andra, säger John.

Det ledde till han blev underkänd i nästan alla ämnen när han gick ut sjätte klass.

I högstadiet vände det. Där tog lärarna chansen att gå på utbildning och såg till att John fick det stöd och de förutsättningar han behövde för att klara av skolan.

När John gick ut nian var han godkänd i alla ämnen och kom in på sin dröm-utbildning: fordonsprogrammet på Syab Transportgymnasium.

– Det var min mentor som tipsade mig om Syab, för hennes son hade gått där. Och jag har ju alltid velat köra lastbil. Jag har alltid varit intresserad av stora maskiner och pappa jobbar med lastbilar så det har alltid funnits i mitt liv, säger John.

TACK VARE EN bra överlämning från högstadiet, var lärarna på gymnasiet väl förberedda när John började där. Första året var det ganska mycket teori, men eftersom det är ett praktiskt gymnasium var de flesta övningarna upplagda så att de hade en koppling till lastbilsyrket. Under andra och tredje året, var det större fokus på det John tycker är roligt.

– Det roligaste var att ta C-körkort och att köra lastbil, truck och hjullastare ute vid Kalmar flygfält, säger han.

När pandemin tvingade eleverna till distansundervisning via Teams, blev det svårare för John att hänga med. Då fick han tillstånd att vara i skolan och fick mer eller mindre privatundervisning av sin elevassistent.

– Han jobbade med mig hela tiden, och det gjorde att jag utvecklades jättemycket

JOHN JOHANSSON

Ålder: 20 år.

Bor: Läckeby, norr om Kalmar.

Familj: Mamma, pappa och två äldre syskon.

Gör: Lastbilschaufför.

*Marcus Engberg
Transport AB*

På gymnasiet var de praktiska lektionerna roligare än de teoretiska. "Jag gillar allt praktiskt, för jag blir så trött av att läsa och skriva".

A man with blonde hair, wearing glasses, a black jacket with yellow accents, and a large black headset, is smiling while operating a large green machine. He is wearing white gloves and has his hands on a control lever. The machine has a red emergency stop button and a red light. The background is a blurred industrial setting with yellow structures.

Transports experter svarar på medlemmarnas frågor. Frågor om till exempel arbetsgivaren har rätt att kräva läkarintyg ifall du är sjuk två dagar, och om inte arbetsgivaren är skyldig att lasa in en medlem som jobbat på samma bolag i fyra år som timanställd.

Illustration MARTIN HEAP

Kan chefen kräva sjukintyg första sjukdagen?

? Jag undrar om min arbetsgivare kan kräva läkarintyg första dagen av mig då jag är sjuk? I somras var jag borta två dagar. Nu kräver min arbetsgivare att jag ska visa läkarintyg för de dagarna. Om det är så ska inte min arbetsgivare ordna läkare samt stå för kostnaden i så fall? Kan tillägga att på min vårdcentral utfärdar de inte första-dags-intyg.

Laila

Svar: Bestämmelsen om att styrka nedsättningen av arbetsförmåga, det som i dagligdags kallas första-

dagsintyg, kommer från lagen om sjuklön § 10a. Lagen är förändringsbar på så sätt att ett kollektivavtal kan ersätta den. I många av våra avtal så är den ersatt med avtalstext och den texten har inte helt samma lydelse i alla avtalen.

Men vad lagen säger är att om arbetsgivaren har särskilda skäl, så kan hen begära att arbetstagar en uppvisar ett intyg från läkare från tidigare sjukskrivningsdag än dag 14. Lagen säger inget om att arbetsgivaren ska stå för kostnaden för intyget, men det är en vanlig skrivning i flera av våra avtal.

Enligt lagen så ska en sådan begäran av arbetsgivaren alltid vara skriftlig. Vanligt är också att man har kravet en period framåt i tiden, max ett år.

Villkoret "särskilda skäl" är inte definierat i lagen, men bör vara något som framkommit i en rehabiliteringsutredning eller liknande. Det ska alltså inte vara något godtyckligt från arbetsgivaren och inte heller ett sätt att förhindra arbetstagar från att sjukskriva sig under perioder då man har svårt att bemanna.

I just ditt specifika fall så skulle jag vända mig till min lokalavdelning och ombudsman eller regionala skyddsombud. Då kan man se vad som exakt står i det avtal du arbetar under och kontrollera med arbetsgivaren vilka särskilda skäl hen åberopar för att avkräva dig intyg från första sjukskrivningsdagen, retroaktivt.

Gustaf Järsberg, central arbetsmiljösamordnare Transport

Arbets tid och rast

? Arbetsgivarna har ändrat längden på våra arbetspass. Förut jobbade vi från 17.30–5.30 utan inlagd rast. Nu har de ändrat så att vi ska jobba från 17.00–5.30 men nu är det även 60 minuters rast inlagd. Är det okej att ändra?

Theodor

Svar: Arbetsgivaren får ändra på schemat. Rast innebär att du kan lägga av dig all utrustning, gå ut

utan att behöva vara näbar. Detta då det är skillnad på måltidsuppehåll och rast.

Ändringen måste meddelas i förtid. Hur lång tid innan beror på vilket schema du har och var du befinner dig i det. Rasten ska vara tidsangiven och får ej ändras. Det vill säga klockslag, och antalet minuter inte får ändras från dag till dag.

Har du fler frågor gällande rast samt schemaläggning på din arbetsplats, ta kontakt med din lokala ombudsman.

Khan, Transport på direkten

När blir jag inlasad?

? Jag har jobbat snart i fyra år på samma bolag och jag är timanställd. Jag har fel på ryggen men jag jobbar heltid.

Nu vill inte företaget ge mig en tillsvidareanställning på grund av mitt ryggfel. Vd sa rätt ut att "du är inte anställningsbar".

Borde inte jag vara inlasad vid den här tiden? Har jag inga rättigheter?

Petra

Svar: LAS eventuellt kompletterat med kollektivavtal gäller. Det är svårt att svara uttömmande grundat på informationen i din fråga, men du bör snarast kontakta din

lokalavdelning för att få hjälp att undersöka saken närmare.

Magnus Thelander, central ombudsman Transport

Tungtillägg för flyttgubbar?

? Vi bär en hel del gymutrustning i vårt arbete, allt från 200 till 500 kilo. Jag undrar om vi som personal har rätt till någon form av tungtillägg eller risktillägg?

Jerker

Svar: Nej det finns inget tungtillägg/risktillägg i transportavtalet.

Jag föreslår att du kontaktar ert regionala skyddsombud för att höra om er arbetsmiljö stämmer överens med vad Arbetsmiljöverket säger ska gälla, och för att se till att ni har de tekniska hjälpmedel som behövs. Hälsa bör inte mätas i pengar.

Kontaktuppgifter till din lokala avdelning hittar du på www.transport.se.

Klicka på den avdelning som ligger i närheten av arbetsorten. Där hittar du information och kontaktuppgifter till de ombudsmän som tolkar kollektivavtalen – och till de regionala skyddsombuden.

Khan, Transport på direkten

Lägre fackavgift vid föräldraledighet?

? Jag är föräldraledig och har varit det från den 15 maj. Har jag rätt till lägre fackavgift då det är knapert just nu?

Yusuf

Svar: Ja, förbundsavgiften styrs av inkomst vilket gör att den kan sjunka medan du exempelvis studerar, är föräldraledig eller sjukskriven. Anmäl genom att logga in på transport.se och Mina sidor med bank-id.

Tänk också på att det finns särskilda försäkringar och avtalsförmåner vid sjukdom och föräldraskap. Två av dem är föräldrapen-

ningstillägget och premiebefrielseförsäkringen för avtalspension eller föräldraledighet. Har du ytterligare frågor om försäkringar kontakta oss gärna på 010-480 30 00.

Jim, Transport på direkten

Fråga Transports experter!

Är du medlem i Transport och har egna frågor om din anställning, eller annat som har med jobb eller studier att göra? Ställ dina frågor till Transport på direkten som du når genom att ringa 010-480 30 00.

Elinor Torp har skrivit om arbetsmiljö och arbetslivskriminalitet i många år och har gett ut flera böcker på ämnet. Förra året debuterade hon som skönlitterär författare.

Rapport från skuggsidan

I reportageboken *Vi, skuggorna* beskriver journalisten Elinor Torp hur vi har fått ett laglöst arbetsliv där människor från fattiga länder jobbar i Sverige under slavliknande förhållanden. Exploateringen pågår överallt.

– Och transportbranschen är ett värstingområde, säger hon.

Text och foto **PERNILLA AHLSEN**

I **BOKEN SOM** kom redan 2019, men nu ges ut i en kortad illustrerad version, får vi följa Aura, 35 år, från Nicaragua. Som människorättskämpe fick hon allt svårare att verka i sitt hemland när den korrupta regimen gav sig på olikstänkande. När hennes pojkvän Jorge kom i kontakt med

en svensk byggfirma som sålde arbetstillstånd såg de chansen till ett tryggare liv. De kom till Sverige i tron att det här landet skulle vara bättre, fredat från mygel och korruption. Men det visade sig snart att de hade fel.
– Många blir lovade guld och gröna

skogar och belånar sig för att komma hit, och sedan tvingas de arbeta under slavliknande förhållanden för att kunna betala av sina skulder, säger Elinor Torp.

AURA OCH JORGE hamnade på en restaurang i Arjeplog där de bodde i källaren och arbetade 16 timmar om dygnet för 2000 kronor i månaden. När de ville ta sig därifrån lurade chefen dem att han skulle ordna tillstånd så att de kunde jobba vitt. Men några tillstånd fick de aldrig.

Elinor Torp skildrar människor som bor i arbetsgivares garage utan kök och toalett, och ändå tvingas betala flera tusen i hyra. Ibland får de ingen lön alls, andra gånger får de betala tillbaka en stor del av lönen, så att arbetsgivarna ska kunna betala sociala avgifter för att det ska se ut som att de har vit arbetskraft.
– Och ingen kan klaga, för de har inget

att sätta emot, säger Elinor Torp.

Hon menar att det handlar om flera hundra tusen människor som lever mitt ibland oss men i ett parallellt skuggsamhälle, och att den svenska arbetsmarknaden har blivit ett paradys för kriminella som vill tvätta sina smutsiga pengar vita.

Hur har det blivit så här?

– Det är följden av en rad politiska beslut som politiker, från alla partier, inte riktigt har förstått konsekvenserna av. Det har blivit jättelätt att starta företag utan att sker någon kontroll.

ELINOR PÅPEKAR ATT det ofta är våra skattepengar som går till skurkföretagen, eftersom staten, kommunerna och regionerna är landets största upphandlare.

– Ofta är det dåligt skötta upphandlingar där de går på den billigaste offerten utan att följa upp hur företagen sköter sig, säger hon och fortsätter:

– Tillsammans med bygg, städ, verkstad och skönhetsvård är transport en av värstingbranscherna. Det kan handla om förare som tvingas köra 300 timmar i månaden eller arbetsgivare som fuskar på andra vis och kommer undan med det. Och vi väljer att blunda för det, för vi tycker att det är bekvämt med gratis frakt och att transportererna kommer fram i tid.

Det är dessutom svårt att komma åt arbetsgivarna. Efter en razzia på restaurangen där Aura och Jorge arbetade ställdes chefen inför rätta, men kom ändå undan.

– Domaren sa till mig efteråt att han tyckte att det lät för orimligt att en restaurang skulle drivas bara av utländska svartarbetare som jobbade 16 timmar om dygnet för så lite pengar.

– Han kunde inte föreställa sig att det kunde vara så i Sverige, så han trodde helt enkelt inte på dem, säger Elinor.

Elinor Torp är arbetsmiljöreporter på industriarbetarnas tidning *Dagens Arbete*.

Men, tillägger hon, då fanns inte människoexploateringslagstiftningen som kom till strax efter det.

– Nu ska det vara enklare, men det är hittills bara en arbetsgivare som har blivit dömd.

ELINOR TYCKER ATT det borde ligga i fackförbundens intresse att arbeta mer med de här frågorna.

– När det är så lätt att ta in billig arbetskraft som inte klagar, försämrar det villkoren och lönerna för alla. Dessutom blir seriösa arbetsgivare utkonkurrerade.

Hur har det gått för Aura sedan boken skrevs?

– Hon har fått sina tre avslag på asylansökan, så hon håller sig gömd för hon vågar inte återvända till sitt hemland än. ■

I augusti kom en illustrerad utgåva av *Vi, skuggorna*, med teckningar av Hanna Böhm.

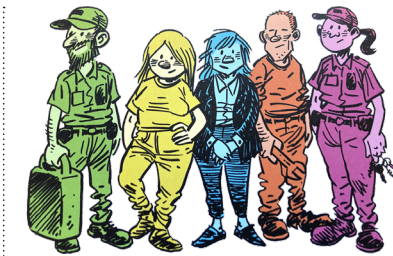

ILLUSTRATION: MATS KÄLLBLAD

Mats porträtterar värdetransportörer

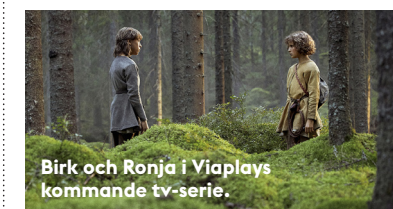
Serieskaparen och musikern Mats Källblad har under ett år samtalat med och tecknat anställda inom värdetransport på företaget Loomis. Det har resulterat i en vikskärmsutställning som bland annat visats hos ABF i Malmö och på Transports kongress i Örebro i augusti.

I Källblads *Fram med pengarna*, som också finns som utställningsalbum, kommer fem av dem som arbetar med att transportera pengar till tals. Arbetets utmaningar och möjligheter, vardagsliv, kärlek och sorg – i serieform träder personerna fram, unika och samtidigt lätta att identifiera sig med.

Berättelserna om de Loomis-anställda ingår i *Känner du igen dig?*, ett nationellt pilotprojekt som genomförs i Kalmar och Skåne län. Projektet genomförs av Folkets Konsthall, och i Malmö av ABF och Transports avdelning 12.

Mats Källblad, född och uppvuxen i Osby men i dag bosatt i Malmö, beskriver själv att hans serier ofta utspelar sig i "arbetarklass på landsbygden". Sedan 30 år medverkar han i tidningen MC-Folket med *Sture Stelben*. För Transportarbetaren ritas Mats Källblad serien *På väg*, som i detta nummer finns på sidan 33.

LILLY HALLBERG

Birk och Ronja i Viaplays kommande tv-serie.

PRESSBILD VIAPLAY

Ny Ronja Rövardotter

Nästan 40 år efter att Tage Danielssons filmatisering av Astrid Lindgrens bok *Ronja Rövardotter* hade premiär kommer en nytolkning, tänkt att sändas i tolv avsnitt i två säsonger på Viaplay med start 2023. Inspelningarna har startat och för första säsongens regi svarar Lisa James Larsson, efter manus av Bron-skaparen Hans Rosenfeldt.

Nära 4 000 provspelningar har gjorts i sökandet efter den nya Ronja. Det blev 14-åriga Kerstin Linden som spelar titelrollen. Ronjas vän, Birk Borkasson, spelas av Jack Bergenholtz Henriksson och hans far Borka av Sverrir Gudnason.

LILLY HALLBERG

MOT-STÄNDS- FORM	LOCKAR ISJÖN	SITTER OFTA BARN I	FIN STEN	HÄLLIT I SPÄN- NING	↓	KÄRRA MED KART	ÄR VISSA DRAG- SPEL
↖							
				BLIR ALDRIG MOR KNUBBIG			
MELLAN- RUM						VAR- DAGS- AVSLAG	
↖							
SKER I FOTBOLL	BLI MATT RULLE						
				BOK KAN SLÅ GÄENDE			
SKURK							
						KAN SES PÅ TAKEN	
FÅ ATT TRO							

↖	FÅNGAR FISK	BE- VITTNAT	ÄR DE SOM FÅTT SMAK	KRAFT- UTTRYCK	↖	LÅGT KORT?	PRAKT- RUM	FOT- BOLLS- BRÖDER	BRÖD	LÅNG- HALMS- BIHANG BÖRDA			INGIFT MAN AVISAN		
↖					↖								LEDA INTA		
BOL- MADE						HAR ÖNT IHUVET STAD					SYNS PÅ GÅNGEN FASON				VRED
ÅKER- STYCKE				KAN MAN SIN MAN UTBÖ- LING						ARBETA ILUGN OCH RÖ SKÖNJT			KAJKA LIK- GILTIGA		
SÄTT ATT PRATA	RAMLA MELODI- STUMP							SNODDE FIKTIV JANE						I MITTEN NÅGON- STANS	
↖					BÄTTRA DEN KAN VARA 10 X 10 M				BLIR NIO ITAL F.D. LETT- VALUTA			SKYDD HAR FEM PELARE			
DÄR SAMLAS VERK		LJUS- BILDEN VILKEN					KAN SPETSAR ÄR MA- KALÖS				NR 22 MEST FIN				MÅS- ART
↖						HYLLATS HÅLLA LÅDA							SÄTTS TILL BETRODD MÖBBA		
SKAL- START			DET ÄREN ÄDELGAS ILLEGITIM							GNATA BÅG				DEN KAN GE SOCKER	
MUSIK- STIL				HELIG KISTA PATINA				GLIDER TECHNO- DANS					MISS- NÖJES- ROP OKULAR		
LAGER- LOKA- LER?		STATER PLATS FÖR PIANOT							GRUS APA						
↖					FINNS I EN DEL TÄNDER UTTRYCK								UPP- SÄTT- NING VIND		HÄL- SINGE- KATT
BETTLA						GLÄDJER AFFÄRS- MANNEN					ÄR SLITEN FRAS				
RULL- RUM				GAMLA GREKER						FILM MED STORY			RASKA PÅ MED PÅ		© Bulls

Fyll i hela korsordet och skicka in det till **Transportarbetaren, Box 714, 101 33 Stockholm**. Märk kuvertet **"Oktoberkrysset"**. Senast den 11 oktober vill vi ha din lösning på redaktionen.

Vi delar ut sex vinster. 1:a–3:e pris är två trisslotter, 4:e–6:e pris är en trisslott.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Månadens Quiz

Skicka in lösningen på månadens quiz till info@transportarbetaren.se senast den 1 oktober, och skriv "Oktober-quiz" i meddelanderaden. Glöm inte ange namn och adress. Vi drar två vinnare som får två trisslotter var.

1 Vad heter Sveriges riksbankschef?

- 1. Stefan Carlén
- X. Stefan Ingves
- 2. Stefan Schwarz

2 Hur många ledamöter har Sveriges riksdag?

- 1. 349
- X. 350
- 2. 179

3 Vem har den näst högsta posten i det svenska stats-skicket, efter kungen?

- 1. Statsministern
- X. Talmannen
- 2. Drottningen

4 Vad kallas fenomenet när varor och tjänster blir dyrare?

- 1. Inflation
- X. Stagflation
- 2. Fluktation

5 Vem av följande serietecknare har inte ritat Kalle Anka?

- 1. Carl Barks
- X. Don Rosa
- 2. Charlie Christensen

6 Vilken statlig myndighet är det som avgör om en person har rätt att komma till Sverige och arbeta?

- 1. Arbetsförmedlingen
- X. Migrationsverket
- 2. Arbetsmiljöverket

7 Vad heter regissören till Alla helgons blodiga natt (Halloween)?

- 1. John Cusack
- X. Brian De Palma
- 2. John Carpenter

Rätt svar på September-quizet:

- 1: X (Milk)
- 2: 2 (Paper Girls)
- 3: 1 (Truck)
- 4: 1 (Jönköping)
- 5: X (Charles Lindley)
- 6: 1 (Dodge Challenger)
- 7: 2 (11 september)

Grattis!

Vi vann två trisslotter: Daniel Lindqvist, Skåne-Tranås
Margareta Janner, Norsborg.

På väg

Originalserie för Transportarbetaren av Mats Källblad.

TYPISKT! BASEN HAR LAGT TILL EN NY RUNDA ÄT OSS, SOM OM VI INTE REDAN HADE HÄCKEN FULL!

VA?

KOLLA HÄR. HÖJDARSTIGEN, MAGNATSLINGAN, KLIPPARGRÄND, PLUTOKRATVÄGEN.

OJ! DET VAR TUSAN!

DU ÄR GANSKA NY PÅ JOBBET SÅ JAG FÖRSTÅR ATT DU INTE FATTAR ATT VI FAKTISKT HAR BLIVIT TILLDELADE EN LÖNEFÖRMÅN!

VAD MENAR DU?

PÅ DEN HÄR RUNDAN LIGGER DE ALLRA FLÄDIGASTE VILLORNA. HÄR BOR DE RIKTIGA RIKINGARNA VETTU.

DOM KÖPER STÄNDIGT NYA GREJER OCH PALLAR INTE ATT SÄLJA DET GAMLA VIDARE. DU KAN MÖBLERA SLOTT MED FYNDEN HÄR.

JÖSSES!

MEN VI SKA JU INTE TA HAND OM GREJER SOM LIGGER UTANFÖR KÄRLEN.

KOLLA IN DEN HÄR ORIENTALISKA MATTAN!

Cicco var illa därän när hon kom till omplaceringshemmet. Mitt värsta fall, berättar Lotta. Pälsen var som en enda skitig kaka och klorna på tok för långa. Nu mår Cicco bra och pälsen har blivit fin.

Lotta tar hand om övergivna kaniner

Lotta Svensson driver ett omplaceringshem för kaniner och gnagare. Hos henne får djur som dumpats eller farit illa ett hem, mat och kärlek tills de hittar en ny ägare. Lotta kombinerar sitt engagemang för djur som har det svårt med jobbet som lastbilschaufför.

Text och foto **SVEN ROSELL**

– **JUST NU HAR** jag 27 kaniner. I snitt brukar jag ha ungefär 40 stycken, säger Lotta Svensson när vi ser ut över de prydligt uppställda rader med burar på gårdsplanen hemma i Billesholm ett par mil från Helsingborg.

När polisen hittar kaniner, marsvin och hamstrar som saknar ett hem eller som vanvårdats ringer de till Lotta. Djursjukhuset i Helsingborg hör av sig när de får in djur som ägaren vill avliva. Det händer ofta att privatpersoner tar kontakt via Lottas hemsida, till exempel när deras liv förändrats så att de inte längre kan ta hand om ett husdjur. Andra som hör av sig har hittat en dumpad kanin. Hur länge djuren stannar beror på hur lång tid det tar för Lotta leta upp en ny ägare.

– **FRÅN BÖRJAN** tänkte jag att det här bara skulle vara något litet, men det har blivit otroligt stort. Många frågar hur jag hinner med, det gör jag på något konstigt sätt. På morgonen ger jag dem mat och vatten. Efter jobb fixar jag burarna, ger dem mat och kelar med dem så mycket som möjligt.

Från en stor bur ropar papegojorna Kiwi och Kaj som verkar vilja ha uppmärksamhet. Även de har fått ett hem hos Lotta liksom hunden Harry och katten Nalle.

– Jag ville ha häst, men pappa tyckte att hästar är för stora så jag fick en kanin. Pappa sa att jag kommer tröttna, men det gjorde jag inte, säger hon och skrattar.

LOTTA VÄXTE UPP på landet och hade alltid djur omkring sig. Hon hjälpte fåglar som flugit in i fönsterrutor och gav hungriga igelkottar mat.

Varje dag går Lotta in på Blocket och ser efter om någon efterlyser ett hem åt en kanin eller om någon skänker eller säljer något som kan behövas till djuren.

Allt fler känner till Lottas omplaceringshem och många skänker pengar, mat och burar (helst med tillhörande hage). Inför vintern behöver hon bland annat lastbils-

Efter jobbet är det dags att ge alla djuren mat och vatten. Lite närhet och kel brukar också vara välkommet. Lottas föräldrar och bröder hjälper ofta till med djuren. En stor hjälp är också de privatpersoner som skänker burar och hö till henne.

skåp att bygga burar i. Hon samarbetar med en veterinär som vaccinerar, kastrerar och undersöker Lottas nykomlingar. Det är tack vare givmilda privatpersoner och djuraffärer som omplaceringshemmet går runt.

DET HÄR ÅRET, efter coronan, har det varit extremt många dumpade kaniner. Men det finns också folk som tar sitt ansvar och lämnar dem här. Absolut inte alla djur som kommer hit är vanvårdade. Något har ändrats i ägarens liv. Det handlar om tidsbrist eller så har intresset för djuret svalnat.

Det bästa med omplaceringshemmet är att få ha djuren omkring sig, tycker Lotta.

– Det är så roligt att se deras olika personligheter. Smådjuren är olika, precis som hundar och katter. Vissa är världens clownner, andra är soffpotatisar.

Lottas arbetsgivare visar stor förståelse för hennes engagemang för djuren. Ibland kan hon kombinera en körning med att hämta eller lämna en kanin. Även arbetskamrater ställer upp då och då genom att ta med en kanin i hytten när den behöver skjuts till sitt nya hem. ■

LOTTA SVENSSON

Ålder: 24.

Familj: Sambo.

Bor: Hus i Billesholm.

Gör: Lastbilschaufför, anställd på Grödinge Frakt AB.

Fritid: Tar hand om smådjur och omplacerar dem. Älskar bilar, framför allt amerikanska 1950-talsbilar, stora maskiner och rockabilly.

Kort om Transport

Transportarbetaren är Svenska Transportarbetareförbundets (Transport) medlemstidning. Förbundet har omkring 54600 medlemmar och är ett av 14 LO-förbund.

Om du vill komma i kontakt med Transport, ring 010-4803000. Växelns öppettider är 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–16.40 fredagar. Utom dag före helgdag, då den stänger klockan 12.00.

Under maj är växelns öppen 8.00–17.00 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar.

Juni–augusti är öppettiderna 8.00–16.40 måndag–torsdag och 8.00–15.00 fredagar. Lunchstängt 11.30–12.30.

Transport har 25 avdelningar, spridda över landet. Avdelning 1 och 2 är rena stuveri-avdelningar som organiserar hamnarbetare. Avdelning 46 är på samma sätt en rikstäckande avdelning för personal inom flyget.

Kort om a-kassan

Transports arbetslöshetskassa delar lokaler med förbundet i Stockholm. A-kassan når du på telefon 0771-403001, måndag–fredag 9.00–11.00.

Du hittar fler kontaktuppgifter och mer information om förbundet och a-kassan på transport.se och transportsakassa.se

Två av tre i styrelsen för sektion I: Fredrik Nilsson Hjert och Per Lindvall, grannar på Rud i Karlstad. I bakgrunden Fredriks dotter Amanda, 9 år.

Månadens sektion

Största yrkessektionen i Värmland ser framåt

Olika jobb med lastbil förenar medlemmarna i Värmlandsavdelningens sektion I – yrke spelar här större roll än hemort. Det finns fördelar med det, enligt styrelsen som har många tankar om hur sektionen ska växa och få fler aktiva.

Text och foto Lilly Hallberg

– **DET HANDLAR OM** att dra in folk och visa att vi finns, säger Fredrik Nilsson Hjert, sektionsordförande.

– Vi har brainstormat, och det handlar om aktiviteter och också sådana saker som att prova att flytta möten så att de ligger senare, för att fler ska ha chans att vara med.

FREDRIK NILSSON HJERT tar även upp samarbetet med klubbarna. Och att det genom dem finns goda utsikter att få fler aktiva i sektionen, som är den största inom avdelningen.

Sektionens uppgift är bland annat att sköta uppsökande verksamhet och informationsarbete inom yrkesområdet. För sektion 1 handlar det om åkeri, terminal och miljö.

– Det handlar om lastbil överlag, säger Per Lindvall, som också sitter i sektionsstyrelsen.

PER ÅR MILJÖARBETARE och Fredrik lastbilschaufför. Även den tredje styrelsemedlemmen, Patrick Klingström, är lastbilschaufför. Men han är inte med när Transportarbetaren träffar de båda andra på Rud i Karlstad. I stället är Patrick på avtalskurs på Runö folkhögskola.

JUST MÖJLIGHETER TILL facklig utbildning är något Fredrik Nilsson Hjert framhåller som viktigt. Och kul!

Han själv kommer att ingå i avtalsdelegationen för transportavtalet. Och han väntar sig tuffa förhandlingar.

DET ÄR VECKAN efter Transports kongress, som både Fredrik och Per tycker gick mycket bra. Och tre dagar före valet till riksdag, region och kommun. "Bara en enda stor röra inför det", tycker Fredrik.

– Det har blivit så mycket pajkastning. Jag känner att det inte är något parti som lyft den för mig viktigaste frågan, den om situationen för funktionshindrade och deras rättigheter, säger han.

Per har förtidsröstat, "fanns ingen anledning att vänta". Men uttrycker oro för skyddsombudens ställning vid en högerseger, och konsekvenser av att de regionala skyddsombuden hindras från att komma in på fler arbetsplatser. Socialdemokraterna hade ju tidigare lagt förslag om utökat tillträde för regionala skyddsombud, men förslaget röstades då ned i riksdagen.

Det gäller att vara snäll om man är stark. Fredrik med dottern Amandas dvärghamster Jupiter.

För båda är det självklart att vara med i facket. Och att det krävs stenhårt jobb för att få med och behålla medlemmar. På GDL Karlstad, som Fredrik kör för, har det varit vikande intresse.

TRANSPORT HAR BÅDE chaufförer och terminalare i klubben, men knappt en tredjedel är med i facket. Bland dem som arbetar med renhållning hos Karlstads Energi, som Per Lindvall, är anslutningen bra. ■

SEKTION I VÄRMLAND

Är en av åtta sektioner inom avdelning 6 Värmland.

Har omkring 740 medlemmar.

Utgörs av medlemmar som arbetar eller har arbetat på åkeri, terminal eller inom renhållning (transportavtalet eller miljöavtalet) i Karlstadsområdet, Hammarö, Forshaga, Kil och Grums.

Leds av en sektionsstyrelse där Fredrik Nilsson Hjert är ordförande, Patrick Klingström sekreterare och Per Lindvall är ledamot.

På gång i din avdelning

Material till nästa nummer lämnas senast den 11 oktober till christina.ahlund@transportarbetaren.se.

AVDELNING I NORRLAND/ MELLANSVERIGE (HAMN)

Vår stuga i Lofsdalen Till och med den 1 oktober tar vi emot bokningar till vår stuga i Lofsdalen inför den kommande högsäsongen (vecka 50–16). Sedan kommer veckorna att fördelas bland de sökande. Vill man därefter boka lediga veckor så är det först till kvarn som gäller.

AVDELNING 3 GÖTEBORG

Representantskapsmöte Härmed kallas representantskapsets ledamöter till sammanträde.

► Tid: Kl 18.00 måndagen den 17 oktober.

► Plats: Quality Hotell II, Maskingatan II, Göteborg.

Vi börjar 17.30 med kaffe och smörgås. Sammanträdet startar 18.00 och beräknas pågå till 19.30.

På dagordningen står bland annat: Fyllnadsval av studieorganisatör och rapport från Transports kongress.

Om du som ordinarie ledamot inte kan delta är det viktigt att du anmäler förhinder till din sektionsordförande.

Varmt välkomna!

Kurs för taxiförare Lördagen den 29 oktober kl 9.30–17.00 anordnar vi en kurs för taxiförare på avdelningsexpeditionen, Fjärde Långgatan 48, våning 8.

Avdelningen bjuder på frukost och lunch. Frukost serveras från 9.00.

Kursen tar upp:

- Vad facket gör.
- Hur du kontrollerar din lön.
- Arbetstid och arbetstidslagen.
- Semesterlön och semesterlagen.
- Skador och försäkringar.
- Dina rättigheter och skyldigheter.

Kursen har ett begränsat antal

platser, så om man vill gå den behöver man anmäla sig. Anmälan skickas till ana.kokol@transport.se.

Varmt välkomna!

Seniormöte Pensionärssektionen har möte tisdagen den 4 oktober kl 11.00 på avdelningskontoret, Fjärde Långgatan 48, våning 8.

Vi samlas i studielokalen, och bjuder på fika. Välkomna!

AVDELNING 4 ÖSTERGÖTLAND

Studier för medlemmar Startpunkten en introduktion till din fackförening. Syftet med utbildningen är att ge dig som medlem en grundläggande förståelse för fackets roll på arbetsplatsen och i samhället. Dina rättigheter och skyldigheter, försäkringar som ingår i medlemskapet, skyddsombudets roll och skyddsfrågas väg vid en arbetsmiljöfråga.

Närmast inplanerade kurstillfällen för Startpunkten är:

► Torsdagen den 27 oktober kl 9–16 på avdelningsexpeditionen i Linköping.

► Onsdagen den 30 november kl 9–16 på avdelningsexpeditionen i Linköping.

Du tar ledigt från ditt jobb för fackliga studier och får ett stipendium från avdelningen för dagen.

Vid frågor om utbildningar och anmälningar, kontakta Joakim Carlsson på tel OIO-480 3138 eller via mejl joakim.carlsson@transport.se.

AVDELNING 7 SÖDERMANLAND

Välkommen på utbildning!

► Startpunkten: Tisdagen den 25 oktober kl 9–13. Facklig utbildning för medlemmar och intresserade kollegor.

► Avtalspunkten: Tisdagen den 25 oktober kl 13–17. För medlemmar om kollektivavtalet

Anmäl intresse på transport.7@transport.se eller ring OIO-480 3007.

AVDELNING 9 ÖREBRO

Nästa avdelningsstyrelsemöte är onsdagen den 12 oktober på avdelningen.

Startpunktsstillfällen under hösten:

- 26 oktober.
- 30 november.

Vi träffas mellan kl 09.00 och 16.00.

MEDLEM

Nästa representantskapsmöte är tisdagen den 6 december. Plats ej bestämd än.

Är du nyfiken på vad vi gör på ett "repmöte"? Kontakta ordförande Emma Brodin, tel OIO-480 3221 eller emma.brodin@transport.se, så kan du få hänga med som besökare på nästa möte.

Snart dags för avtalsråd och avtalsrörelse! Håll utkik efter kallelse till just din sektion för att kunna påverka kollektivavtalet från er arbetsplats.

AVDELNING 11 GÄSTRIKLAND /NORDUPPLAND

Hej alla medlemmar!

► Vill du veta mer om vad du ska tänka på vid en anställning? Eller hur du kan vara med och påverka din arbetsmiljö? Du kanske funderar på ditt kollektivavtal? Du är välkommen att höra av dig till oss på avdelningen. Lättast når du oss på OIO-480 3011.

► Vill du lära dig mer om facket eller gå en utbildning? Ta gärna kontakt med vår studieorganisatör Jessica Axelson på OIO-480 3248.

► Har du frågor om arbetsmiljö eller försäkringar så prata med vårt RSO Fredrik Ohrling, OIO-480 3245.

Om du känner att du inte vill ringa, utan hellre kommer in och pratar med oss, så är du välkommen att titta in på avdelningen.

Sektion 1 och 5 har sektionsmöte torsdagen den 13 oktober på Scandien Väst Gävle, Johanneslötsvägen 6. Vi bjuder på fika kl 17.00, och själva mötet börjar 17.30.

AVDELNING 12 MALMÖ

Hej kamrater! Nu är det åter vardag på avdelningen, efter förbundets kongress. Men den blir kortvarig då vi har stundande avtalsrörelse framför oss.

Välkomna med synpunkter om vad just du som medlem vill att vi ska ha med oss till förhandlingsbordet, så vi kan göra vårt yttersta för att nå bästa avtalet.

Intresserad av utbildning? Kontakta studieorganisatör Patrik Persson på OIO-480 3265.

Håll koll på hemsida och sociala medier för att få reda på vad som händer i avdelningen!

Med kamratliga hälsningar, ordförande Henrik Holmgren.

Värva en kompis – få 200 kronor!

Om du värvar en arbetskamrat får du ett Superpresentkort värt 200 kronor! Allt din kollega behöver göra är att ange ditt namn och personnummer i sin medlemsansökan. Har du flera kollegor som vill gå med? Du får ett presentkort för varje medlem du värvar! Presentkortet skickas ut då den nya medlemmens första betalning är registrerad.

SWISHA FÖRSTA AVGIFTEN!

Visste du att du direkt kan betala din första avgift och därmed snabbt bli fullvärdig medlem. Du behöver bara invänta ditt välkomst-sms med betalningsuppgifter.

TRANSPORT-ARBETAREFÖRBUNDET

TRANSPORTSOSSEN

Kallelse till medlemsmöte med Transportsossen vid Transportavdelning 12 i Malmö.

► När: Onsdagen den 5 oktober kl 18.00.

► Plats ABF Malmö, Spånehusvägen 47.

Mötet kommer att hållas tillsammans med övriga S-fackklubbar i Malmö. Temat för detta är en valanalys i alla tre valen. Vi har bjudit in Anders Rubin, kommunalråd för Socialdemokraterna i Malmö. Anders har tidigare gjort sådana valanalyser på ett utmärkt sätt.

Varmt välkomna, hälsar styrelsen.

Startpunkten Kommande tillfällen under 2022:

► Lördagen den 15 oktober kl 10.00–14.00.

► Lördagen den 12 november kl 10.00–14.00.

Är du intresserad av att gå utbildningen? Hör av dig till studier.12@transport.se.

AVDELNING 17 SKÖVDE-BORÅS

Representantskapsmötet som skulle ägt rum den 17 september är flyttat och kommer att hållas lördagen den 15 oktober i stället.

Ny kallelse har utgått till rep-skapsledamöterna.

Sektion Södra Älvsborg har medlemsmöte söndagen den 2 oktober kl 15 i Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3 i Borås.

På agendan ligger diskussioner kring avtalsrörelsen, samt verksamhetsplanering.

Har du tankar och idéer på saker du vill ändra i ditt avtal, ta med dem till mötet!

Studier Vill du gå en facklig introduktionskurs? För anmälan till höstens kurstillfällen, kontakta oss via mejl till studier.17@transport.se eller ring OIO-480 3641.

AVDELNING 18 HÄLSINGLAND

Är du nyfiken och intresserad av att lära dig mer om Transport?

Kontakta vår ordförande/studieorganisatör Mikael Humlin på tel OIO-4803342 eller e-post: mikael.humlin@transport.se för att boka in en Startpunkt.

HAR DU FRÅGOR OM...

...ditt kollektivavtal?

Kontakta någon av våra ombuds-män:

► Christina Mattisson, OIO-4803340 eller christina.mattisson@transport.se.

► Magnus Dawest, OIO-4803246 eller magnus.dawest@transport.se.

...arbetsmiljö eller försäkringar?

Kontakta vårt regionala skyddsombud:

► Johnny Wiklund, OIO-4803341 eller johnny.wiklund@transport.se.

Från och med november 2022 kommer vi att finnas på olika orter i avdelningen för att vara våra medlemmar behjälpliga. Förutom Söderhamn kommer vi att vara i Bollnäs, Edsbyn, Ljusdal och Hudiksvall.

Håll koll på vår hemsida och kalender, där skriver vi var och när vi är på dessa orter.

Följ oss på våra sociala medier

► Transportpodden mellersta Norrland hittar du på vår hemsida, Podbean och Spotify.

► Hemsidan: www.transport.se/avdelningar/halsingland/

► Facebook: facebook.com/transportavd18/

AVDELNING 19 NORRA MÄLARDALEN

Kamrater! Sommaren är över och både förbunds-kongress och riksdagsval är förbi.

Avtalsråden inför kommande avtalsförhandlingar väntar runt hörnet och vi har försökt att ta in så mycket input från "golvet" som möjligt, för att våra representanter i de olika avtalen ska ta med sig era önskemål till förhandlingsbordet. Vad vill du ändra i avtalet? Hör av dig och gör din röst hörd.

Pensionärsklubben vill ha förslag från er pensionärer på vad vi ska ha för aktiviteter under hösten och våren 2023.

Pensionärsklubbens styrelse

Utbildningsdag För alla som är nyfikna på vad facket är har vi vår utbildning, där vi under en hel dag får en introduktion i både organisation och avtal. Ett enkelt sätt att lära sig om vad facket är och hur ett kollektivavtal fungerar.

Om du är intresserad, hör av dig till vår studieorganisatör nina.larsson@transport.se för mer information.

Saknar din arbetsplats ett skyddsombud eller transportombud? Är du nyfiken och vill ha tips och råd? Ring till avdelningen på OIO-4803019 eller mejla till transport.19@transport.se så berättar vi mer!

AVDELNING 20 NORRA SMÅLAND

Hej! Lördagen den 1 oktober har sektion I ett extra medlemsmöte kl 13.00 på avdelningen, inför avtalsrådet.

Innan det mötet, kl 11.00, kommer det att hållas ett medlemsmöte för medlemmar som jobbar på UPS. Målet är att försöka få i gång en arbetsplatsklubb på företaget.

Avtal Nu drar förberedelserna inför lönerörelsen i gång. Har du något du vill ha med i kollektivavtalet? Mejla ditt förslag till transport.20@transport.se, så tar avdelningen med sig det till avtalsråden som kommer att äga rum i oktober och november.

Tack för alla trevliga samtal som vi på avdelningen har haft för att uppdatera medlemsregistret. Till er som vi inte har hunnit med att ringa kommer

Logga in på Mina Sidor och ställ frågor i Transports MEDLEMSFORUM

Transport svarar på dina frågor

Du som är medlem i Transport kan logga in på *Mina sidor* på transport.se och leta bland mängder av frågor och svar i förbundets medlemsforum.

Där har du också möjlighet att ställa egna frågor om till exempel löner, arbetstider, semestrar och ditt medlemskap.

en uppmaning om att själva gå in på *Mina sidor* på transport.se för att kolla att era uppgifter stämmer.

Och stort tack till alla medlemmar som tog sig tid att prata med oss under uppsökeriveckan.

FÖLJ MED TILL ULLARED

Den 29 oktober anordnar avdelningen en bussresa till Ullared för medlemmar.

Vill du åka med, så anmäl dig via hemsidan. Först till kvarn gäller.

AVDELNING 25 HALMSTAD

Hej kamrater! Nu är hösten här.

Avtalsrörelsen, där våra kamrater förhandlar för bättre kollektivavtal, är på gång. Var med på våra möten och påverka ditt fackförbund!

Jobba fackligt? Vi önskar att just DU vill bli mer aktiv, som transportombud, skyddsombud eller något annat fackligt uppdrag på din arbetsplats. Vi behöver dig!

Besök vår hemsida www.transport.se/avdelningar/halmstad för att läsa mer om fackliga uppdrag, eller kontakta någon av oss på avdelningen.

Kontrollera att dina uppgifter är korrekta och läs ditt kollektivavtal på *Mina sidor*, som du finner på www.transport.se.

Glöm inte att boka din personliga ekonomiska rådgivning gratis. Anmäl dig via vår hemsida.

Vi har en Facebooksida – www.facebook.com/Transportavd25/

Studier Som medlem i Transport har du möjlighet att delta i vår omfattande studieverksamhet.

Det finns kurser på alla nivåer, både för dig som bara vill veta mer om facket som för dig som har fackliga uppdrag. Vissa är förlagda på avdelningen och andra på internet.

Kontakta studieorganisatör Andreas Ehm, på OIO-4803394 eller studier.25@transport.se, om du är intresserad av en utbildning.

AVDELNING 28 I NORR

Nomineringar till avdelningen

Vi söker fler förtroendevalda till vår organisation. Är du själv intresserad av ett fackligt uppdrag, eller vet du av någon kollega som är det?

Fram till nomineringsmötet i november finns möjlighet att nominera till fyllnadsval 2022 samt till årsmötet 2023. Läs mer på avdelningens hemsida.

Vill du att vi ska besöka din arbetsplats under hösten?

Kontakta avdelningens ordförande Sandra Jakobsson på OIO-4803435 eller sandra.jakobsson@transport.se.

Kom även ihåg att uppdatera dina kontaktuppgifter på transport.se, *Mina sidor* för att få aktuell information från avdelningen.

AVDELNING 32 MELLERSTA NORRLAND

Äntligen så finns vår podd på Spotify. Sök på *Transportpodden Mellersta Norrland* och lyssna på våra avsnitt.

Besök även vår Tiktoksida [transportavd_32](https://www.tiktok.com/@transportavd_32) och se på alla roliga klipp.

Läs din medlems-tidning på nätet!

transportarbetaren.se

HÄR FINNS VÅRA AVDELNINGAR

Det är arbetsplatsens ort som avgör vilken avdelning du tillhör. Med undantag för dig som är hamnarbetare eller jobbar inom flygbranschen – du tillhör i stället någon av våra hamnavdelningar (1 och 2) eller flygavdelningen (46).

Läs mer på förbundets hemsida, www.transport.se.

1 Norrland/Mellansverige, avdelning 1 (hamn).

2 Syd- och Västsverige, avdelning 2 (hamn).

3 Göteborg, avdelning 3.

4 Östergötland, avdelning 4.

5 Stockholm, avdelning 5.

6 Värmland, avdelning 6.

7 Södermanland, avdelning 7.

9 Örebro, avdelning 9.

11 Gästrikland/Norduppland, avdelning 11.

12 Malmö, avdelning 12.

14 Helsingborg, avdelning 14.

16 Gotland, avdelning 16.

17 Skövde-Borås, avdelning 17.

18 Hälsingland, avdelning 18.

19 Norra Mälardalen, avdelning 19.

20 Norra Småland, avdelning 20.

25 Halmstad, avdelning 25.

26 Norrbotten, avdelning 26.

28 Umeå, avdelning 28.

32 Mellersta Norrland, avdelning 32.

41 Uppland, avdelning 41.

46 Märsta, avdelning 46 (flyg).

51 Sydöstra Sverige, avdelning 51.

55 Bohuslän/Dalsland, avdelning 55.

88 Dalarna, avdelning 88.

Vad var det som gick fel?

I dagens samhälle upphör man aldrig att förvånas, svängningarna går ibland så fort att det är mer än svårt att hinna med.

I skrivande stund pågår regeringsbildningen för fullt och det verkar just nu sannolikt att Moderaterna bildar regering ihop med partier de rent historiskt aldrig skulle samarbeta med. Till råga på allt verkar de göra det med stöd från partier som i sig aldrig skulle samarbeta med varandra.

Hur detta ska sluta vet väl egentligen ingen, men stabilt lär det inte bli i alla fall.

Vad gick då fel? Ja det får väl en djupare valanalys påvisa. Men det står ju klart att Socialdemokraterna gått framåt i stöd, men att både Vänsterpartiet och Centern backat rejält. Och deras stora tapp i väljarstöd innebär ett regeringsskifte.

ATT LETA SYNDABOCKAR har dock aldrig varit min grej. Nej här bör man i stället omgående titta framåt och ta den möjlighet som finns i att sitta i opposition. Där kan man vara tydlig med vilken politik socialdemokratien, ihop med LO och

”**Då ska politiken förhoppningsvis innehålla ett tryggt arbetsliv, en vettig pension och stopp på vinstjakten i relevanta samhällsfunktioner.**”

arbetarrörelsen, vill driva när man återtar styrningen 2026.

Då ska vi prata riktig arbetarpolitik. Utan kompromissande med centerpartister och liberaler, som är vilсна ideologiskt i ett mittenträsk med högerdragnig sedan länge.

Då ska politiken förhoppningsvis innehålla ett tryggt arbetsliv, en vettig pension och stopp på vinstjakten i relevanta samhällsfunktioner såsom omsorg, skola, kommunikation med mera.

FÖRBUNDET AVSLUTADE i slutet på augusti sin kongress. En kongress som jag tycker hölls i en positiv anda med framtidstro. Många kloka beslut fattades och nu är det bara att börja arbeta med att verkställa detta.

Jag själv är givetvis mycket glad och stolt över att blivit omvald med acklamation till ordförande, tack till er medlemmar och tack till kongressen. Men kom ihåg att inget arbete framåt är ett enmansjobb. Ska vi ta oss framåt och vinna mark så krävs det lagarbete och sammanhållning inom hela förbundet.

NU KAVLAR VI upp ärmarna och börjar ladda inför kommande avtalsrörelse, som lär bli tuff utifrån världsläget och rusande inflation. Men låt oss samla vårt förbund inför den kommande fighten och se till att våra medlemmars villkor och löner blir bättre genom en stark avtalsrörelse. ■

Tommy Wreeth stolt förbundsordförande för Svenska Transportarbetareförbundet.

VISION X

PREMIUM LED LIGHTING SOLUTIONS

KRAFTFULLA KANONER

Vision X Adventure-lamporna med 120W och multioptik ger både längd och bredd på ljuset. Halo-effekten skapar även ett effektfullt utseende.

BLACKOFF CORNER KIT

Levererar mer än fyra gånger så mycket ljus som standard corner lights. Halo-funktionen ger hög igenkänning för den som både vill se och bli sedd.

(Endast som option vid fabriksbeställning)

SOLSKYDDSKIT

Vision X erbjuder flera solskyddskit med LED-ramper infällda i solskyddet. Med minimal inverkan på luftmotstånd, men mer ljus än ett knippe xenonlampor.

GRILL-KIT (ÖVRE)

Ett helt nytt LED-ljuskit för den nya generationen lastvagnar. Med en 30" XPL-curved ramp med halo-funktion som ger ett fantastiskt ljus.

GRILL-KIT (NEDRE)

En av våra mest populära produkter som finns i ett antal olika varianter med både singel och dubbel LED-ramper, med och utan halo.

Du beställer dina belysningskit från din Volvo Lastvagnar återförsäljare som även utför monteringen. Har du frågor angående Vision X produkter eller speciella önskemål, kontakta oss på Rindab så hjälper vi dig!